

ČESKÝ EXPORT

5 2020 A PODNIKÁNÍ

TÉMA

Stát chystá další pomoc pro podnikatele
poškozené důsledky pandemie

REGION POD LUPOU

Číňané kvůli koronaviru masově
přecházejí na nákupy přes internet

ÚSPĚŠNÝ EXPORTÉR

Český vývozce dodal systémy pro záložní zdroje
energie největším nákupním centřům Indonésie

Vietnam

Premiant v boji s koronavirem

Partneři:

BusinessInfo.cz
Oficiální portál pro podnikání a export

Český export
a podnikání online

radost & energii^{z hor}
z vody

★★★★
HOTEL HORIZONT
PEC POD SNĚŽKOU

+420 499 861 111
www.hotelhorizont.cz

★★★★
HOTEL PORT
MÁCHOVO JEZERO

+420 487 809 711
www.hotelport.cz

Asie měla s rouškami náskok

Když jsem před sedmi lety projížděl křížem krázem Vietnamem – stylově na mopedu – zarazila mě jedna věc: Kdekdo tam nosil roušku. Řidiči, prodavači, dělníci, studenti. Dnes je s příchodem koronaviru tenhle pohled běžný ve většině končin světa, tehdy ale rouška vládla jen Vietnamu a několika málo regionům Dálného východu. Neplnila přitom pouze funkci ochrany proti přenosu nemoci. Vietnamci ji využívali také proti smogu v megapolích, jako je Ho Či Minovo Město, proti věčným oblakům prachu na venkovských silnicích nebo proti zimě v Tonkinových Alpách na severu země.

Možná právě zvyk nosit roušku patřil k důvodům, proč je teď Vietnam jistým světovým premiantem v boji proti koronaviru. Oficiálně zatím v zemi s bezmála sty miliony obyvatel nezemřel na covid-19 ani jediný člověk. Samozřejmě je otázkou, jak přesná je statistika. Každopádně je ale zřejmé, že některé státy východní Asie ustály první vlnu nákazy překvapivě dobře. Vedle roušek, které musel zbytek světa pro běžné nošení teprve objevovat, se jako příčina úspěchu východoasijských zemí uvádí i tradiční disciplína obyvatel, předchozí zkušenost s jinými epidemiemi a také autoritativnější způsob vlády, který zjednodušuje zavedení drakonických opatření.

Možná ale ani to všechno nestačí. V Japonsku nebo v Singapuru, který si Česko bralo za vzor, došlo na jaře k novému nárůstu případů koronaviru. A v zemích na západní polokouli, které jsou vedle Dálného východu druhým regionem, na nějž se v tomto vydání zaměříme, čísla také nadále rostou. Všechno nasvědčuje tomu, že pandemie zdaleka není zažehnána a že na život s koronavirem si budeme muset prostě zvyknout v dlouhodobějším měřítku.

I pro oblast exportu to mimo jiné znamená stále větší význam e-commerce. Do virtuálního prostředí se překlápí nejen nabídka a katalogy zboží, ale také obchodní schůzky, veletrhy či vzdělávací semináře. Na některé zajímavé informace pro vývozce na webu ostatně nabízíme i my přímý odkaz prostřednictvím QR kódu. **x**
Tomáš Stingl
stingl@mf.cz

OBSAH

TÉMA

Dálný východ vítězí nad virem disciplínou. Přišla ale druhá vlna	4
Američané uvolňují restriktce, přestože se nákaza šíří dál	6
Stát začal vyplácet podnikatelům miliardy a chystá další pomoc	8
Dotazy na KCE: Vývoz dezinfekce i podvodné objednávky	10
Vývozcům zachutnaly online semináře	11
Z průzkumu vyplynulo, že vývozců chtějí víc služeb online	12

PŘÍBĚH ÚSPĚCHU

Hackathon spojil stát a firmy v boji proti koronaviru	14
---	----

REGION POD LUPOU

Online hry, aplikace pro vzdělání i práci z domova. Epidemie v Číně pomohla technologickým firmám	16
Je čas spustit e-shopy v čínštině	18
V Číně hledají novou šanci ty firmy, kterým klesly objednávky z EU	19
Červenozlatý drak nabývá na síle	20
Vývoz podpoří podnikatelská mise	23
Pandemie vyřadí mnoho hráčů z trhu. Vietnam hledá nové dodavatele	24
Díky dohodě o volném obchodu ušetří vývozců i dovozci stamiliony	26
Kvůli propadu vývozu indonéské podniky propouštějí	28
Přijít v batikované košili a neztratit tvář	29
17 tisíc ostrovů potřebuje nezávislé zdroje energie	30

SERVIS PRO PODNIKATELE

BusinessInfo.cz: Roboti nastupují. Během epidemie se hodí dvojnásob	32
---	----

KALENDÁŘ

Veletrhy v zahraničí se státní podporou CzechTrade online	34
---	----

ČESKÝ EXPORT
A PODNIKÁNÍ

CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

CZECHINVEST
Agentura pro podporu podnikání a investic

**ČESKÝ EXPORT
A PODNIKÁNÍ**

Příloha týdeníku Euro a měsíčníku Profit vzniká ve spolupráci s agenturami CzechTrade, CzechInvest a Ministerstvem průmyslu a obchodu

REDAKČNÍ RADA
Štěpánka Filipová
Marcela Havlová
Pavel Hubáček
Lucie Klabanová
Jana Kohoutová
Marie Košťálová
Zuzana Pluhařová
Zuzana Synková
Martin Zika

Mezi Vodami 1952/9
143 00 Praha 4
www.mf.cz

mf
MLADÁ FRONTA

GENERÁLNÍ ŘEDITEL
Jan Mašek

ŠÉFREDAKTOR
Tomáš Stingl

GRAFIK:
Petr Malinovský

KOREKTORKA:
Rea Čepelová

INZERCE
E-mail: obchod@mf.cz

TISK
Triangl, a. s.

Samostatně neprodejné
Číslo 5, vychází 18. května 2020.

2020 © Mladá fronta a. s.

Veškerá práva vyhrazena.
Jakékoli užití části nebo celku, zejména přetisk včetně šíření jakýmkoli způsobem bez výslovného svolení vydavatele, je zapovězeno.

Český export a podnikání online
www.euro.cz/byznys/export-a-podnikani/

Foto na titulní straně:
Záběr z vietnamské porodnice v době koronaviru.

Foto: Profimedia.com

mladá fronta

Dálný východ vítězí nad virem disciplínou. Přišla ale druhá vlna

Některé země Asie byly dávány za vzor, jak si s příchodem koronaviru poradit. Singapur, Japonsko nebo Jižní Korea ale nyní zažívají nový růst případů.

Foto: Shutterstock.com

Koronavirem byly zasaženy mezi prvními už na počátku roku a postavily se mu lépe než Čína. Menší státy Dálného východu jako Singapur, Thajsko, Tchaj-wan nebo Jižní Korea ustály úvodní vlnu epidemie dobře zejména díky disciplíně obyvatel, důslednému testování a také díky předchozí zkušenosti s epidemií SARS.

Ale zatímco Vietnam či Tchaj-wan drží počty lidí nakažených koronavirem na minimu i nadále, Singapur nebo Japonsko zažily ve druhém sledu nový nárůst případů. Návrat ekonomik Dálného východu k normálu tak proběhne pomaleji, než se původně zdálo.

Jižní Korea provedla od počátku roku už zhruba tři čtvrtě milionu testů na covid-19.

Aktuální situace v Jižní Koreji

JIŽNÍ KOREA

Bezvízový styk je zrušen, obchodní cesty budou složitější

Korejská republika dokázala epidemií velmi účinně zabrzdit. V posledních týdnech bylo v zemi registrováno pouze kolem deseti nových případů za den. Výroba se v Korejské republice po částečném omezení zejména v automobilovém průmyslu opět rozjíždí, velké firmy hlásí meziměsíční pomalý růst. Díky covid-19 významně vzrostl podíl e-commerce v ekonomice (podle odhadů až o 20 procent), velký boom zažívají obecně korejské zásilkové služby a místní online platformy. Doba sociální distance také podpořila rozvoj online aplikací a díky

naprůměrnému připojení uživatelů na internet pomáhá rychlejší plošné implementaci a využití 5G sítě, v čemž je Korea světovou jedničkou. Naopak kvůli celosvětovému nedostatku roušek a ochranných masek země zakázala vývoz roušek minimálně do 30. června, aby mohla dostatečně pokrývat domácí poptávku.

Obchodní cesty budou nyní kvůli restrikcím složitější. Korejská republika od 13. dubna zrušila bezvízový styk s Českou republikou a komerční lety jsou omezené. Nicméně postupně budou obnoveny mezinárodní lety nejen do Evropy. Korean Air od května létá do Londýna a Paříže. V dalších měsících obnoví další spoje, například do Frankfurtu, Amsterdamu a Prahy. **x**

Hana Němcová, CzechTrade a CzechInvest Soul

SINGAPUR

Ohniskem nákazy byly ubytovny zahraničních dělníků

Ostrovní stát patřil k prvním zemím postižených koronavirem. První nemocný byl v zemi zjištěn už 24. ledna. Díky rozsáhlému testování a dobré organizaci ale Singapur dlouho zvládal nákazu bez přehnaného omezení chodu společnosti. Česká republika si dokonce vzala právě Singapur za vzor. Na počátku dubna však došlo náhle ke skokovému nárůstu případů a ostrov v opatřeních výrazně přitvrdil. Ohniskem nákazy bylo 200 tisíc zahraničních dělníků, kteří bydlí na hromadných ubytovnách, a to až po šestnácti lidech na pokoji. V této komunitě se začala nemoc lavinovitě šířit, a proto byla platnost omezujících opatření prodloužena až do 1. června.

Platí úplný zákaz vstupu do země (dokonce i letištního tranzitu) pro všechny osoby kromě Singapurců vracejících se ze světa nebo lidí, kteří jsou dlouhodobými rezidenty. I ti všichni se však musejí podrobit při návratu z ciziny čtrnáctidenní karanténě. **x**

Jiří Zavadil, CzechTrade Singapur

THAJSKO

Některé firmy zastavily výrobu i bez příkazu vlády

První případ nakažení novým koronavirem byl v Thajsku zapsán 8. ledna, což bylo poprvé, kdy se objevila nákaza mimo Čínu. Šlo o ženu, která přiletěla do Bangkoku z čínského Wu-chanu. Až do první poloviny března se počet nakažených zvyšoval denně jen v řádu jednotek případů a zdálo se, že nemoc Thajsko nijak významně nezasáhne. Situace se ale dramaticky změnila v polovině března, kdy se denní nárůst infikovaných začal zvyšovat. Tempo růstu se nicméně podařilo stabilizovat a následně znovu utlumit.

Ekonomická situace v Thajsku je do značné míry podobná situaci v Česku. Thajská proexportně orientovaná ekonomika je pandemií koronaviru silně zasažena. Opatření vlády sice přímo nezastavila výrobu, nicméně řada firem, například v automobilovém průmyslu, výrobu sama přerušila. Vedle průmyslu jsou nejvíce zasaženy služby včetně cestovního ruchu. Transport není omezen, do Thajska je možné stále dovážet zboží námořní i leteckou cestou. Uzavření restaurací, obchodů, omezení výroby a snížení rozpočtů vládních úřadů však mají přímý dopad na pokles poptávky. **x**

Jan Lembas, CzechTrade Bangkok

VIETNAM

Světový premiant zatím nemá žádnou oběť

Vietnam si podle oficiálních údajů v boji proti covid-19 drží primát. Až do půli května tam na nemoc nikdo nezemřel. V průběhu dubna sice kvůli napjatému stavu vláda zavedla dočasně celostátní sociální izolaci, situace se ale během tří týdnů uklidnila. Došlo k rozdělení na oblasti s vysokým, středním a nízkým rizikem. Mezi oblastmi s vysokým rizikem patří několik distriktů ve městech Hanoj, Ha Giang a Bac Ninh.

Společnosti, především továrny a závody, kde se sdružuje větší počet lidí, byly vyzvány, aby zajistily odstup mezi pracovníky alespoň dva metry, nošení roušek, používání dezinfekce a aby neustále sterilizovaly

Foto: Shutterstock.com

Restaurace v Singapuru přehledně blokují každou druhou židli, aby byla dodržena vzdálenost mezi hosty.

prostředí na základě státních regulací. Ve většině měst došlo k omezení veřejné dopravy, pozemní hranice s Laosem a Kambodžou byly oficiálně uzavřeny.

Náměstek premiéra zdůraznil, že Vietnam vyhrál jednu bitvu, nikoli celou válku proti pandemii. Proto doporučil, aby občané nadále nosili roušky, omezili shromažďování, chodili ven pouze v akutních případech a pravidelně aktualizovali své zdravotní prohlášení. Kvůli nedostatku léků a vakcín hrozí, že přijde druhá vlna pandemie. *(Podrobnější informace k situaci ve Vietnamu na stranách 20 až 27).* **x**

Ivan Niki, CzechTrade Ho Či Minovo Město

JAPONSKO

Olympiádu nakonec přece jen o rok odložili

Po dlouhou dobu se zdálo, že je v Japonsku situace relativně pod kontrolou a západní média dávala zemi za příklad státu, který se s pandemií covid-19 potýká úspěšně. Rostoucí počet komunitních přenosů však donutil dlouho váhajícího premiéra Abeho k vyhlášení nouzového stavu. Počty nově nakažených sice v posledních dnech klesají, Abe ale dal na rady expertů a celonárodní nouzový stav prodloužil až do konce května. I přes nouzový stav nicméně japonské zákony neumožňují vládě omezení svobody podnikání či pohybu osob, jako je tomu například v evropských

Aktuální situace v Singapuru

Aktuální situace v Thajsku

Aktuální situace ve Vietnamu

Aktuální situace v Japonsku

zemích. Ve své podstatě se proto jedná pouze o velmi důrazná doporučení a rozhodující roli hraje ochota firem a obyvatel omezit dosavadní způsob provozu a života.

Postupně dochází i ke zpřísnování pravidel pro vstup do země. Cizincům, kteří pobývali během posledních 14 dnů v některé z 87 rizikových oblastí (včetně ČR), je vstup zakázán. Ostatní příjezdčící ze zahraničí (včetně japonských občanů) pak musejí do povinné dvoutýdenní karantény.

Koncem dubna vydala svou pravidelnou prognózu japonská centrální banka. Ta v tomto fiskálním roce předpovídá průměrný meziroční propad HDP až o pět procent. Růst ekonomiky zpomaluje jak pokles exportu, tak i snížená domácí spotřeba. Nermalou mediální pozornost získala například výzva japonského ministerstva zemědělství nabádat občany k nákupu mléčných výrobků. Japonské mlékárny totiž s uzavřením škol přišly o jedno ze svých hlavních odbytišť. Současná situace se dotkla i největší světové sportovní akce – tokijské olympiády. Japonská vláda i Mezinárodní olympijský svaz dlouho trvaly na tom, že se akce uskuteční v původním termínu letos v létě. Nakonec se ale společně dohodly na ročním odkladu. Nově by hry měly proběhnout mezi 23. červencem a 8. srpnem 2021. **x**

Richard Schneider, CzechTrade a CzechInvest Tokio

Američané uvolňují restriktce, přestože se nákaza šíří dál

Foto: Shutterstock.com

Na západní polokouli se přelila pandemie koronaviru zhruba s třítydenním zpožděním oproti Evropě. Přesto vlády některých zemí hrozbu podcenily a výhodu v podobě delšího času na přípravu dostatečně nevyužily. Drtivý je dopad nejen na zdravotnictví, ale i na ekonomiku.

Nejpostiženější zemí světa jsou z hlediska počtu nakažených i počtu obětí Spojené státy. V půli května už měly skoro 1,5 milionu lidí pozitivně testovaných na koronavirus a více než 80 tisíc lidí, kteří nemoci podlehli. Přestože nákaza se v USA dále šíří, prezident Donald Trump se pod tlakem veřejnosti rozhodl začít uvolňovat restriktivní opatření.

Problematická situace je také v sousedním Mexiku. Tam federální vláda přistoupila k celé pandemii relativně pasivně, takže se s problé-

mem perou spíš lokální úřady, někde dokonce organizovaly opatření proti koronaviru místní zločinecké gangy.

Potíže přinesla pandemie i do dalších států západní polokoule. A nyní se nevyhnutelně začnou promítat i do ekonomiky.

USA

Trump dočasně zakázal přistěhovalectví

Ekonomika USA je důsledky koronaviru, karanténou a útlumem

Spojené státy rozvolňují karanténu i pod tlakem veřejnosti, která začala demonstrovat proti omezení práv.

byznysu zasažena velmi tvrdě. Raketově roste ve Spojených státech nezaměstnanost. Jen za duben zaniklo 20,5 milionu pracovních míst. Prezident Donald Trump přistoupil k některým razantním opatřením. Svým podpisem schválil další výdajový balíček ve výši 484 miliard dolarů. Z něj je 380 miliard vyčleněno úvěrovým programům pro malé podniky, 75 miliard dolarů pro nemocnice a 25 miliard na podporu testovacích programů. Trump se také rozhodl podepsat příkaz k dočasnému pozastavení imigrace do Spojených států. Tento mimořádný krok vyvolal okamžité otázky ohledně načasování i rozsahu a vyvolal vlnu kritiky. Pozastavení veškerého přistěhovalectví by posloužilo jako rozšíření cestovních omezení, které Trumpova správa již zavedla pro většinu Evropy, Číny, Kanady, Mexika a Íránu. Prezident následně upřesnil, že 60denní zákaz přistěhovalectví se bude vztahovat pouze na lidi, kteří žádají o trvalý pobyt, a omezení se nebude týkat dočasných pobytů osob. ✖

Jan Kubata, CzechTrade Chicago

Aktuální situace ve Spojených státech

Aktuální situace v Kanadě

KANADA

Nezaměstnanost vzrostla na víc než 13 procent

Země javorového listu uzavřela hranice pro všechny cizince, včetně občanů USA, s výjimkou lidí s trvalým pobytem v Kanadě a diplomatů. Vláda podpoří ekonomiku 82 miliardami dolarů. Poskytne přímou podporu kanadským pracovníkům a podnikům ve výši až 27 miliard dolarů. 55 miliard dolarů je pak určeno na pokrytí potřeb likvidity kanadských firem a domácností prostřednictvím daňových odkladů. Finanční plán zahrnuje i dlouhodobější podporu příjmů pro občany, kteří v důsledku nemoci covid-19 ztratí práci nebo mají zkrácenou pracovní dobu. V březnu

přišel o práci více než jeden milion Kanadánů, v dubnu pak další dva miliony, míra nezaměstnanosti vzrostla z únorových 5,6 procenta na dubnových 13 procent. Dohromady byly více než 3 miliony lidí postiženy ztrátou zaměstnání nebo zkrácením úvazku. Vláda schválila pro ty, kteří přišli o práci, mimo jiné mimořádný jednorázový příspěvek ve výši dvou tisíc dolarů.

Pomoc míří i do klíčového těžebního průmyslu. Sektor byl hluboce zasažen krizí nejen v důsledku covid-19, ale i ropné cenové války mezi Saúdskou Arábií a Ruskem. **x**
Jaroslav Jelínek, CzechTrade Calgary

MEXIKO

Suchý zákon zastavil i prodej alkoholu

První potvrzené případy koronaviru byly v Mexiku zaregistrovány 28. února. Federální vláda byla dlouho k přijímání jakýchkoli opatření zdrženlivá a od počátku krize dokonce odmítá uzavřít hranice. Teprve od konce března opatření přitvrzují. Soukromý sektor vzal iniciativu do svých rukou a čím dál více firem začalo nařizovat svým zaměstnancům home office. 30. března vyhlásilo ministerstvo zdravotnictví nouzový stav zahrnující zrušení všech veřejných i soukromých akcí.

Nouzový stav zatím platí do 30. května. V oblastech, kde není registrovaný žádný pacient nakažený virem covid-19, byl však ukončen dříve. Je ale nutné dodat, že zákaz vycházení v Mexiku není povinný a nedá se trestně vymáhat, jako tomu je ve většině ostatních zemí regionu Latinské Ameriky, kde na dodržování karantény dohlížejí někdy dokonce vojáci.

V mexickém státě Jalisco, který má povinnou karanténu od 20. dubna, dodržování pravidel hlídají bezpečnostní složky. V dalších státech na dodržování zákazu vycházení dohlížejí dokonce tamější drogové kartely, které celé situaci využívají k tomu, aby ukázaly slabost státu.

Většina firem byla nucena dočasně pozastavit provoz. Některé mexické státy navíc vyhlásily takzvaný Ley seca, tedy suchý zákon. Ten zahrnuje zákaz produkce, distribuce a prodeje

V Mexiku zaujala centrální vláda relativně pasivní přístup, opatření proti koronaviru řídí hlavně lokální úřady nebo dokonce zločinecké kartely.

Aktuální situace v Mexiku

Aktuální situace v Brazílii

alkoholických nápojů. Má to zabránit shlukování většího počtu lidí a mimo jiné také domácímu násilí.

Produkcí a prodej přerušil též výrobce cigaret Lucky Strike a dočasné přerušení činnosti oznámila i mexická společnost CEMEX, jež působí celkem v 50 zemích světa včetně České republiky. Akcie této společnosti ztratily 40 procent své hodnoty. Také automobilky byly nuceny zastavit svůj provoz. Automobilový průmysl registroval jen za březen pokles prodeje o čtvrtinu a 12procentní pokles exportu.

Aktuální krize bude mít v Mexiku nedozírné dopady. Světová banka předpovídá, že letos dojde k poklesu mexického HDP o šest procent a někteří skeptici hovoří až o 12 procentech. Propad mexické ekonomiky by tak měl být jeden z největších v regionu Latinské Ameriky. **x**

Tereza Vítková, CzechTrade Mexico City

BRAZÍLIE

Kulminace se čeká až v červenci nebo srpnu

Aktuálně je karanténa vyhlášená prakticky po celé Brazílii. Na stole

jsou i různá přísnější karanténní opatření zahrnující například policejní zábrany na hlavních ulicích velkých měst. Důvodem je stále výraznější růst počtu nemocných a zemřelých. Byly zrušeny mezikontinentální lety a federální vláda vyhlásila zákaz vstupu cizinců z některých států, včetně zemí Evropské unie. Vyhlášená omezení jsou nejčastěji na dobu 60 dní. Kulminace epidemie se podle místních odborníků odhaduje až na červenec nebo srpen.

Firmy, u nichž je to možné, pracují na bázi home office. Některé průmyslové sektory (například potravinářství nebo zdravotnictví) fungují, jiné pracují v omezeném režimu. Investiční projekty jsou často pozastaveny – to ovlivňuje chod místních firem i potenciální dodávky ze zahraničí. Po návratu do dřívějších kolejí bude ale Brazílie s velkou pravděpodobností pokračovat v reformách směřujících ke zjednodušení podnikatelského prostředí a otevírání trhu pro zahraniční firmy. To bude bez ohledu na koronavirus znamenat řadu příležitostí napříč sektory. **x**

Miroslav Mandáček, CzechTrade Sao Paulo

Stát začal vyplácet podnikatelům miliardy a chystá další pomoc

Na podporu firem a živnostníků v době koronaviru přicházejí další programy. Ke kompenzačnímu bonusu, ošetřovnému, odpouštění sociálního a zdravotního pojištění, kurzarbitu či bezúročným půjčkám jde do hry i 50procentní úhrada nájemného za provozovnu či dotace pro startupy zaměřené na zdravotnické inovace.

Opatření na pomoc firmám a živnostníkům v době epidemie koronaviru nabírají rychlost. Prostřednictvím programu Antivirus nebo kompenzačního bonusu už podnikatelé dostali miliardy korun. A chystají se další formy pomoci.

PRÍSPĚVEK NA NÁJEMNÉ MŮŽE DOSTAT AŽ 200 TISÍC PODNIKATELŮ

Další pomoc půjde zřejmě na nájem podnikatelů. Těm, na něž dopadla pandemie koronaviru a přijatá nařízení, by stát za období od 1. dubna do 30. června mohl uhradit polovinu nájemného za provozovny. Záměr dotačního programu COVID - Nájemné už posvětila vláda a teď je ve schvalovacím legislativním kolečku. „Aktuální záměr počítá s tím, že participovat bude 50 procent stát, 30 procent pronajímatel a 20 procent nájemce. Vše bude samozřejmě dobrovolné. Pokud pronajímatel nepřistoupí na tuto variantu, tak stát částkou nepřispěje,“ říká vicepremiér a ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček.

I když prodejny otevřou na konci května, měly by mít možnost o podporu žádat. „A to nejen proto, aby se podpora dobře počítala a její administrace a vyplácení bylo co nejrychlejší, ale především proto, že prodejny, které jsou otevřeny v prvních fázích rychleji než jiné, i následně po otevření trpí nedostatkem poptávky ze strany zákazníků,“ vysvětluje náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Silvana Jirotková.

Předpokládá se, že se o podporu přihlásí 150 až 200 tisíc podnikatelů, pro které má stát připraveny čtyři miliardy korun. Podpora v programu COVID - Nájemné by se s ohledem na pravidla Evropské komise měla poskytovat maximálně do výše 20 milionů korun na jednoho nájemce. Zavřít provozovny muselo na 200 tisíc podnikatelů kvůli koronaviru 12. března.

Foto: Shutterstock.com

Odvrácenou stranou státní pomoci je závatný propad rozpočtu, kvůli malým příjmům a velkým výdajům skončil jen v dubnu historicky rekordním deficitem 94 miliard korun.

NA KOMPENZAČNÍ BONUS ŠLO UŽ PŘES DESET MILIARD KORUN

Co se týče kompenzačního bonusu pro OSVČ, Finanční správa ke 4. květnu vyřídila více než 440 tisíc žádostí. Celková suma zadaná příkazem České národní banky byla 10,7 miliardy korun.

Z programu Antivirus, který připravilo ministerstvo práce a sociálních věcí, šlo na pomoc zaměstnavatelům a zaměstnancům k počátku května téměř 2,3 miliardy korun. I díky této podpoře se podařilo zachovat víc než 330 tisíc nejohroženějších pracovních míst. K 5. květnu se do programu přihlásilo téměř 50 tisíc firem a 97 procent z nich už má s Úřadem práce ČR podepsanou dohodu.

O OŠETŘOVNÉ SI DO KONCE DUBNA ZAŽÁDALO NA 70 TISÍC OSVČ

Na „ošetřovné“ pro OSVČ přišly během dubna na MPO žádosti celkem od 68 tisíc žadatelů, z toho jen v posledních dnech před ukončením 1. výzvy z dotačního programu jich bylo 10 tisíc. „K 5. květnu MPO schválilo 50 tisíc žádostí, jen tři tisíce žádostí zamítlo a zbývajících 15 tisíc žádostí vrátilo kvůli chybám, na opravu či doplnění. Na ošetřovném OSVČ bylo dosud vyplaceno zhruba 300 milionů korun.“ říká Silvana Jirotková.

POMOC ZÍSKAL HOTEL I VÝROBA VÁLČŮ

Velký zájem je i o bezúročnou půjčku zaručenou státem. „V rámci programů COVID I, II a COVID Praha byla k 11. květnu schválena podpora pro 1340 živnostníků, malých a středních podnikatelů v objemu zhruba 8 miliard korun,“ říká vicepremiér a ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček.

Bezúročný úvěr COVID I získala například firma Skanzen Modrá, která provozuje Hotel Skanzen u Uherského Hradiště. Finance jí pomohou překlenout období, kdy nemohla mít hosty, protože musí mít zavřeno. Podpořena byla třeba také společnost Stránský & Petržík, pneumatické válce. Jde o rodinnou strojírenskou firmu z Bílé Třemešné u Dvora Králové nad Labem, které bezúročný úvěr pomůže s úhradou

Foto: Shutterstock.com

Maximální podpora na nájemné za dočasně zavřenou provozovnu by měla být 20 milionů korun na jednoho nájemce.

provozních výdajů. Z COVIDU II podpora nejčastěji putuje do maloobchodu a velkoobchodu, průmyslu, stavebnictví, stravovacích a ubytovacích služeb, dopravy či na zdravotní a sociální péče.

DOTACE SE ZAMĚŘÍ NA VÝROBCE ZDRAVOTNÍCH POMŮCEK

Na začátku května začalo MPO přijímat žádosti o dotace v programu Technologie COVID-19. Jen první den se zaregistrovalo 85 projektů s celkovou požadovanou dotací 410 milionů korun. „Z programu se přímo podpoří růst a posílí konkurenceschopnost malých a středních podniků, které vyrábějí zdravotnické prostředky a prostředky osobní ochrany, nebo likvidují infekční odpad,“ říká náměstek ministra průmyslu a obchodu pro EU fondy Marian Piecha.

Na podporu projektů v oblasti inovací a moderních technologií MPO mimo jiné vyhlásilo výzvu v progra-

mu Czech Rise Up – Chytrá opatření proti covid-19. „Podporu díky splnění stanovených kritérií už získal například projekt firmy 3Dees Industries na 3D tisk polomasek, které tvoří „tělo“ respirátoru z dílny ČVUT, nebo výroba ochranných membrán z nanovláknů od společnosti InoCure,“ uvádí náměstek ministra průmyslu a obchodu pro digitalizaci a inovace Petr Očko. **x (red)**

COVID III S LEHČÍ ADMINISTRATIVOU

Dalším programem na pomoc podnikatelům je COVID III, který je určen pro firmy s až 500 zaměstnanci. Nová legislativa EU umožní pro státní podporu jednodušší podmínky. Podpořený podnikatel bude jednat pouze se svou úvěrující bankou, pokud ta projeví zájem se programem COVID III účastnit. Bude na něj alokováno 150 miliard korun. To znamená, že ČMZRB bude moci zaručit úvěry až v objemu 500 miliard korun a podpořit tak kolem 150 tisíc OSVČ a podniků zaměstnávajících až 500 zaměstnanců.

Dotazy na KCE: Vývoz dezinfekce i podvodné objednávky

Vývozci hledají u Klientského centra pro export v době pandemie rady ohledně exportu zdravotnických pomůcek do zahraničí nebo pomoci vlády firmám v době koronaviru. Evergreenem mezi problémy jsou podvodné firmy z Afriky, které fiktivně poptávají dodávky zboží, aby ve skutečnosti z exportérů jen lákaly peníze.

O služby Klientského centra pro export (KCE) je v době koronaviru ještě větší zájem než dříve. Jen v dubnu se počet dotazů předaných na KCE zvýšil oproti stejnému období loňského roku o více než 20 procent.

Společný projekt agentury CzechTrade a ministerstev průmyslu a obchodu a zahraničních věcí, který poskytuje českým firmám informace, poradenské a asistenční služby při exportních aktivitách, přizpůsobil svoji činnosti požadavkům firem v době krizových opatření. Počet podniků, které se kvůli omezení činnosti v krizovém stavu ocitly ve složité situaci, se zvýšil. Souvisí to zejména s útlumem či změnou výrobní činnosti některých

Exportéři chtějí vzhledem k postupnému uspokojení poptávky v České republice začít vyvážet dezinfekci či hygienické ochranné pomůcky do zahraničí.

firem (výroba roušek či zdravotního oblečení místo původní konfekce, spodního prádla). Firmy také začaly

hledat nová odbytiště pro stávající či nové produkty.

Firmy se zajímají o možnost exportu zdravotních pomůcek, u nichž se už nasýtila poptávka v ČR (šití a dodávky roušek, zdravotnické oblečení, různé ochranné prostředky, dezinfekce) a které je možné po zrušení zákazů exportovat do zahraničí. Také se ozývají další firmy, jež mají zájem o služby CzechTrade zdarma a teprve nyní se rozhodly je využít. Jedná se například o nabídku českých ovocných sirupů, vyhledání odběratelů a distributorů pro koženou galanterii a další.

Neutuchají bohužel ani aktivity fiktivních firem z některých afrických zemí, které pod záštitou vymyšlené státní organizace poptávají nereálné vysoká množství různých výrobků (propisovačky, textilní výrobky). Tyto mnohdy podvodné firmy lákají na platbu předem, ale v konečné fázi pak jen inkasují od českého zájemce poplatky za různé údajné „provozní výdaje“. Dotazy směřují i k aktuálním podmínkám pro vycestování pracovníků na zakázky v zahraničí, například do Španělska, na Slovensko a do dalších zemí. **x**

Jana Falathová,
Klientské centrum pro export, CzechTrade

Termokamera využije na rozpoznání nemocného člověka umělou inteligenci

Příkladem produktu, který reaguje na růst poptávky po zdravotnických technologiích, jsou třeba nové termokamery, jejichž vývoj dokončila česká firma Satomar. Termokamery BeiCam automaticky identifikují osoby se zvýšenou teplotou a na zpracování dat využívají cloud a umělou inteligenci, díky čemuž se podařilo snížit cenu oproti jiným podobným systémům.

Nejjednodušší varianta pracuje s bezdotykovým měřením teploty z dlaně, vyšší modely vyhodnocují teplotu obličeje procházejících lidí. Pro jejich bezchybnou funkci je třeba umístit kamery do koridoru,

kterým procházejí osoby postupně, nikoli ve skupině. „Naše termokamery jsou nyní ve fázi komplexně funkčního prototypu, výroba prvních kusů je již v přípravě,“ říká Radek Bábíček, jednatel společnosti Satomar. „Jsou dostupným řešením pro malé provozny i velké společnosti, kde mohou třeba i na několika místech současně monitorovat zdravotní stav zaměstnanců. Ke zprovoznění je zapotřebí mít v dosahu kamery pouze wi-fi nebo ethernetové připojení a elektrickou zásuvku,“ dodává. U vyšších modelů se cena pohybuje do 15 tisíc korun, vedle toho bude s provozem cloudového systému spojen měsíční poplatek v řádu stokorun. **x** (red)

Termokamera spolupracuje s docházkovým systémem a může nemocnému rovnou zamezit ve vstupu do podniku.

Vývozcům zachutnaly online semináře

Účastní se ve vysokém počtu, víc se ptají a vydrží až do konce akce. Českým exportérům vyhovují vzdělávací webové semináře. Agentura CzechTrade je zdarma nabídla jako novou službu v reakci na omezení hromadných akcí v době koronaviru.

Agentura CzechTrade spustila v době pandemie zdarma novou formu exportního vzdělávání, která zaznamenala u firem pozitivní odezvu. Jde o online exportní semináře. Čeští podnikatelé se z pohodlí domova a za účasti ředitelů zahraničních kanceláří agentury mohou formou internetové konference dozvědět o možnosti vývozu do příslušné země, mohou také v reálném čase pokládat otázky řečníkovi.

Jen v dubnu, kdy agentura tyto semináře spustila, se hned prvních online akcí zúčastnilo několik stovek exportérů. Již se uskutečnily mimo jiné online semináře se zaměřením na Německo, Kazachstán, Kyrgyzstán, Skandinávii, Velkou Británii a Latinskou Ameriku. „Pro nás jsou tyto semináře novou zkušeností a jsme moc rádi, že je podnikatelé vítají,“ uvedl generální ředitel agentury CzechTrade Radomil Doležal.

O NĚMECKU SE CHYSTÁ V KRÁTKÉ DOBĚ UŽ TŘETÍ WEBINÁŘ

Semináře organizované oddělením exportního vzdělávání CzechTrade se zaměřují především na představení regionu s důrazem na důsledky pandemie covid-19 na místní ekonomiku, zhodnocení současného hospodářského stavu, informace ohledně aktuálních možností exportu či praktickou ukázkou činnosti CzechTrade v regionu. Zaznívají ale také zkušenosti, tipy a rady hostů, kteří patří mezi úspěšné exportéry. „Online přenosy mají maximální kapacitu omezenou na 90 účastníků. Například o seminář o Německu byl zájem takový, že jsme museli přidat další na toto téma. I ten druhý byl totiž během několika málo dní kompletně

zaplněný,“ podotýká Monika Dostálová, vedoucí oddělení exportního vzdělávání CzechTrade.

Online akce jsou novou zkušeností i pro řečníky, kteří už mají za sebou mnoho vystoupení. „Byla to nová výzva. Jsem zvyklý vystupovat naživo, ale s vědomím toho, že mě poslouchá 90 lidí, které nevidím a nemohu s nimi mít okamžitou interakci, bylo potřeba formát akce upravit,“ popisuje své dojmy ředitel regionálního centra CzechTrade v Düsseldorfu Adam Jareš. Svou prezentaci oživil rozhovorem s úspěšným exportérem do Německa nebo online hlasováním účastníků. „V pořadí třetí seminář Obchodování s Německem připravujeme na 27. května. Během krátké doby tak vyškolíme přes 250 podnikatelů,“ shrnuje Adam Jareš.

VÍC DOTAZŮ NEŽ NAŽIVO

Živě vysílaný online seminář byl novinkou i pro Petra Jurčíka, ředitele CzechTrade v Almaty, který přednášel pro 73 posluchačů o Kazachstánu a Kyrgyzstánu. „Setkání je poměrně odlišné s ohledem na to, že nevidím zpětnou vazbu účastníků. U klasických seminářů mohu ihned reagovat na ohlasy v průběhu akce a prezentaci přizpůsobit,“ komentuje Petr Jurčík a dodává: „Výhodou je, že se účastníci více ptají, i protože jsou v anonymitě. Přednáška je tak konkrétnější. Právě to, že polovinu času semináře zabíraly konkrétní dotazy, vidím jako velice přínosné. Naživo tolik dotazů nezaznívá,“ podotýká Jurčík.

Akce se u monitoru účastnil například Milan Slabý, obchodní ředitel společnosti Topos, která je nejvýznamnějším českým výrobcem strojů pro pekárny. „S panem Jurčíkem

jsme se již několikrát setkali a nyní máme připravenou expedici poměrně velké linky do Almaty, takže jsem se chtěl dozvědět něco o současné situaci v zemi. I když dávám přednost osobnímu kontaktu, i tento způsob semináře je zajímavý a oceňuji, že šetří čas a náklady,“ uvedl Milan Slabý.

Další seminář přes internet byl o Latinské Americe se zaměřením speciálně na Kolumbii. Také hlavní přednášející Pavel Eichner, ředitel

Foto: CzechTrade

Velký zájem vzbudil online seminář zaměřený na Německo, který vedl ředitel regionálního centra v Düsseldorfu Adam Jareš.

zahraniční kanceláře CzechTrade v Kolumbii, přiznává, že podobnou zkušenost s online přednáškou doposud neměl, rozhodně ne v takovém rozsahu. „Posluchači vydrželi až do konce, což je skvělá zpětná vazba,“ říká Pavel Eichner. Online formát mu sice neumožnil vidět reakce účastníků, ale na druhou stranu mohl zapojit do programu nejen exportéra, se kterým dlouhodobě spolupracuje, ale i nákupčího přímo z regionu. „Vzhledem k vysoké účasti soudím, že online formát je pro účastníky pohodlnější a díky stávající situaci, touze po informacích i anonymitě se i více zapojovali a kladli velice zajímavé dotazy,“ hodnotí akci Pavel Eichner.

Další online semináře chystá agentura na nadcházející týden. (Přehled je v kalendáři na straně 34 nebo na webových stránkách agentury CzechTrade). x

Kalendář online seminářů a dalších akcí CzechTrade

Agentura CzechTrade

Chystají se i online konzultace vývozců s pracovníky zahraničních kanceláří CzechTrade.

Z průzkumu vyplynulo, že vývozcí chtějí víc služeb online

Přesně 138 českých firem odpovídalo v průzkumu zaměřeném na situaci exportérů v době koronaviru. S výsledky šetření bude dál pracovat proexportní agentura CzechTrade, která chystá nové služby, jako jsou třeba virtuální setkání s nákupčími zahraničních firem.

Jaké obchodní, výrobní a personální problémy vznikly českým exportérům v souvislosti s nouzovým stavem způsobeným epidemií covid-19? Zjistit to bylo cílem průzkumu, kterým agentura CzechTrade v průběhu dubna oslovila české exportéry, nejen malé a střední, ale i ty velké. „Odpovědi na otázky, ve kterých oblastech čeští podnikatelé nejčastěji čelí problémům, a vyhodnocení možností firem, do jaké míry to zvládají vlastními silami, nás nasměrovalo k tomu, jak být firmám ještě více nápomocni i v době, kdy už se některá opatření zmírňují a firmy se konečně zase budou moci věnovat svému podnikání,“ uvádí Zuzana Synková, ředitelka odboru marketingu a komunikace CzechTrade, která se svým týmem průzkum pro firmy připravila. „CzechTrade má vždy zájem na tom, abychom exportérům poskytli takovou pomoc, po které volají a kterou skutečně využijí. Na něco

z toho, co firmy teď potřebují, stačíme sami, v dalších oblastech jsme připraveni hledat řešení spolu s partnery,“ dodává Zuzana Synková.

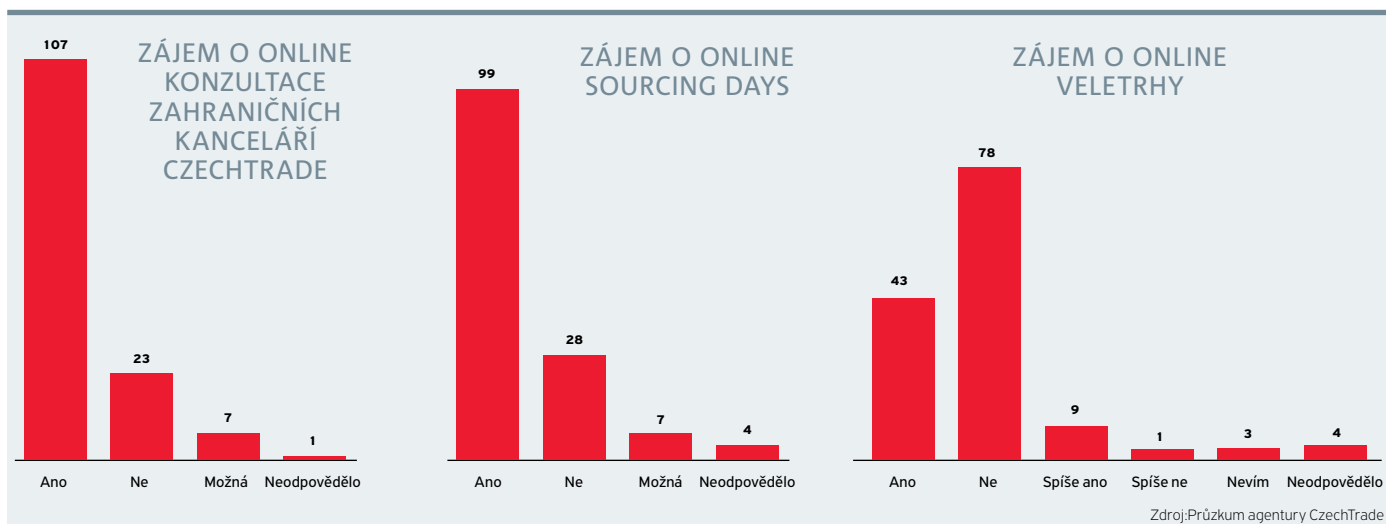
PROBLÉMEM JE ÚTLUM POPTÁVKY, UZAVŘENÍ HRANIC I DOVOZ SUROVIN

Téměř 40 procent firem uvedlo, že k problémům u nich došlo kvůli snížení nebo stagnaci objednávek. Z toho jen osm procent respondentů dokáže řešit vzniklé výpadky vlastními silami. Jako nejčastější důvody uvádějí obavy klientů ze vzniklé situace a s tím související útlum nebo pozastavení objednávek. Patrné je, že se navíc neobjednávají nové výrobky, které je potřeba testovat a certifikovat.

Uzavření hranic jde ruku v ruce se zastavením obchodní činnosti, což je pro více než třetinu firem neřešitelným problémem, a logicky se týká všeho, co je se zahraničním obchodem spojené, tedy nejen obchodních

jednání, účastí na veletrzích nebo misích, ale i komplikacemi při montážích a instalacích včetně nezbytné instruktáže.

Firmy mají také omezený přístup k některým dováženým surovinám, řeší problémy s opožděnými dodávkami, které umocňují fronty na hranicích a nejasné informace o hraničních přechodech, jež se mění, a navíc je jednotlivé státy řeší odlišně. Problémy logicky nastávají i v oblasti investic do výroby, odložené platby nepocházejí a firmy musejí řešit splátkové kalendáře nebo platby předem. Řada zahraničních odběratelů českých firem byla kvůli karanténě nucena uzavřít svoje provozny, což v konečném důsledku může znamenat, že i kdyby se české firmě podařilo vyrobit, nebude komu zboží v zahraničí dodat. S omezením provozu kvůli karanténě nebo zaměstnancům ze zahraničí se potýká až 12 procent firem, z nichž pouze 1,4 procenta dokáže situaci

řešit vlastními silami. Pro téměř sedm procent podniků se stala problematickou oblastí legislativa často spojená s certifikací, rychlými změnami spojenými s byrokracií nebo omezeními při dovozu zboží.

FIRMY HLEDAJÍ INFORMACE O AKTUÁLNÍCH PRAVIDLECH

Z průzkumu vyplývá, že exportéři mají problémy téměř ve všech zemích, kam vyvážejí, nejčastěji však zmiňovali západní Evropu a země SNS. Mezi zmiňované státy patří Německo, Itálie a Rusko. Dále pak Francie, Španělsko, Polsko a USA. Poslední skupinou častěji zmiňovaných států je Čína, Kanada a Rakousko.

Více než polovina firem (54 %) zapojených do průzkumu uvedlo, že potřebuje řešit výpadky v objednávkách, ideálně vyhledáním nových obchodních partnerů, místních distributorů a zástupců či obchodních příležitostí. K tomu potřebují pomoc v místě, ideálně asistenční služby jako například sjednání schůzek, tlumočení, zajištění logistiky, pomoc s urychlením certifikace a proclení zboží, zjištění možností celních skladů včetně poplatků a dovozní podmínky.

O aktuální obchodní informace stojí 25 procent firem, které by uvítaly

konkrétní a platná opatření jednotlivých států, a to stručně, pravidelně a přehledně. „Na obě problematiky jsme reagovali hned na samém začátku koronakrizy spuštěním bezplatných individuálních služeb poskytovaných v zahraničí. Vedle toho také naše zahraniční kanceláře průběžně aktualizují informace ze všech trhů, které pravidelně publikujeme na portále BusinessInfo.cz a na našich webových stránkách. Oba zdroje informací firmy využívají, o čemž svědčí významně rostoucí návštěvnost. Návštěvnost webu CzechTrade za duben vzrostla meziročně o 81 procent, portál BusinessInfo.cz vykazuje dlouhodobou měsíční návštěvnost přes 250 tisíc návštěvníků,“ uvádí Zuzana Synková.

K WEBINÁŘŮM PŘIBUDOU I ONLINE KONZULTACE

Agentura CzechTrade hledá stále nové formy pomoci exportérům. „Tím, že jsme v aktivním kontaktu s ostatními evropskými agenturami na podporu obchodu, můžeme se v mnohém inspirovat. Trend je jasný, jednoznačně vedou aktivity probíhající v online prostředí,“ uvádí Hana Toclová, vedoucí marketingového oddělení CzechTrade. „I náš dubnový průzkum potvrdil enormní zájem firem o využívání online platform CzechTradu, jako jsou například online semináře, a bude v nich pokračovat i nadále. Brzy ale přibudou i nové formáty, například online konzultace firem s řediteli jednotlivých zahraničních kanceláří CzechTrade o jejich konkrétních exportních záměrech. Naší snahou je

zapojit do onlinu i zahraniční nákupčí, ti se ale v tuto chvíli soustřeďují jen na priority a není úplně jednoduché přilákat jejich pozornost k produkci z ČR, nebo dokonce k novým výrobkům. Přesto v dohledné době budou muset řešit nemalé problémy vzniklé s výpadky od stávajících dodavatelů či jiné vzniklé z koronakrizy. Ačkoli obvykle jsou námi organizována jednání českých firem se zahraničními nákupčími ve formě Sourcing Days zaměřená na nemalé investice do výroby, musíme se nyní zaměřit i na jiné obchodní příležitosti. Skvělým příkladem může být online seminář na téma Velká Británie, který jsme začátkem května spojili s britskou firmou s českým názvem Prodávěj v UK,“ doplňuje Hana Toclová. Firmy měly příležitost slyšet nejen, jak e-commerce funguje v praxi, ale mohly se přímo napojit na již fungující obchodní platformu a využít ji jako nový prodejní kanál do Velké Británie.

Průzkum ukázal, že mezi firmami je zájem rovněž o online veletrhy. To může znamenat, že za předpokladu určitých nákladů na vytvoření prezentace a zajištění přenosu bude možné realizovat třeba streamované prezentace českých firem zahraničním nákupčím z vybraných oborů. Tento formát řeší i ostatní evropské agentury na podporu obchodu. Vše ale závisí na tom, do jaké míry ho budou chtít zahraniční nákupčí využít. „Musíme znát aktuální očekávání firem. To, co jsme zjistili z průzkumu, je pro nás jasným signálem, jaké projekty zařadíme na nejbližší období do naší nabídky,“ uzavírá Zuzana Synková. **x**

(red)

KDO BYLI RESPONDENTI PRŮZKUMU?

Do šetření, o kterém se firmy dozvěděly mimo jiné i na portále BusinessInfo.cz, se během 10 dní zapojilo 138 firem. V převážné míře se jednalo o zkušené exportéry, jak co do počtu zemí – 66 procent z nich exportuje do více než šesti zemí – tak co do objemu výroby zboží nebo služeb určené na export – 75 procent respondentů vyvážá více než čtvrtinu své produkce.

Hackathon spojil stát a firmy v boji proti koronaviru

Hack the Crisis – tak se jmenuje virtuální hackathon, který spustil CzechInvest ve spolupráci s ministerstvem průmyslu a obchodu a dalšími partnery. Spojuje stát, univerzity a firmy s cílem urychlit vybrané projekty v boji proti koronaviru. „Chceme ukázat, že dává smysl bojovat společně,“ říkají organizátorky hackathonu Tereza Kubicová z CzechInvestu a Jana Šmotková z podnikatelského inkubátoru ESA BIC Prague.

› Jak vznikl nápad odstartovat v Česku národní hackathon proti koronavirové krizi?

Jana Šmotková: Inspirovaly jsme se příkladem Polska, kde byl koncept Hack the Crisis úspěšný. Podobných iniciativ vznikají po celé Evropě desítky a přišlo nám skvěle mít něco podobného i v Česku. Když jsme se o téma začaly zajímat, zjistily jsme, že u nás již existuje soukromá obdoba hackathonu, na niž jsme navázaly. Tím, že jsme v rámci hackathonu propojily soukromý a veřejný sektor, chceme ukázat, že dává smysl, když proti krizi bojujeme společně.

› Stát a firmy ve společném boji: Jak na takovou iniciativu lidé reagují?

Tereza Kubicová: Hackathon není zaměřený na politiku, ale na iniciativy, které pomáhají společnosti a díky spojení státu a soukromého sektoru nemusejí vznikat jen na koleni. Už po měsíci jsme ve fázi, kdy se nám partneři sami ozývají s tím, že se chtějí zapojit a být toho součástí. Máme kolem sebe 150 mentorů, kteří na sebe navazují stovky podporovatelů a dobrovolníků.

› Hackathon podporují zajímaví experti a podnikatelé, můžete nám některé představit?

TK: Podporuje nás například zakladatel Hlídače státu Michal Bláha, velitel Ústředního krizového týmu

Foto: CzechInvest

Českého červeného kříže Richard Smejkal nebo expertka na cirkulární ekonomiku Soňa Jonášová. Mezi mentory a partnery patří také expertka na zdravotnické právo Barbora Dubanská, spoluzakladatelka Czechitas Bára Bůhnová a desítky dalších.

„Máme kolem sebe 150 mentorů, kteří na sebe navazují stovky podporovatelů a dobrovolníků,“ uvádí Tereza Kubicová.

› Pod virtuálním hackathonem si spousta lidí představí víkendovou akci pro programátory. Odpovídá to?

JŠ: Název hackathon si lidé opravdu spojují s IT komunitou, ale jeho význam je v zahraničí posunutý. Jedná se o akci, která spojuje lidi s cílem vymyslet funkční řešení problému během krátkého času. Mohou to být nápady ve všech fázích vývoje od prototypu po téměř hotové řešení. Hlásí se k nám studenti, vývojáři, startupy i zajaté firmy. Do virtuálního hackathonu se může přihlásit každý, nejen programátoři.

TK: Navíc jsme se rozhodly hackathon neudělat jen jako klasickou rychloakci, ale dlouhodobou platformu. Chceme podpořit i projekty, které potřebují více času než jeden víkend, a dát jim tak šanci reálně vstoupit na trh.

› Máte mezi přihlášenými projekty nějakou srdcovku – projekt, který vás zaujal nejvíce?

JŠ: Osobně mi přijde zajímavý například projekt Kaleido, který vyvíjí rozšířenou realitu pro seniory a řeší jejich sociální izolaci třeba pomocí virtuálního cestování. Líbí se mi, že virtuální realita v jejich podání není jen pro mladou generaci.

TK: Moji srdcovkou je firma GreyCortex. Věnují se kyberbezpečnosti, v dnešní době velmi zajímavému tématu. Když Fakultní nemocnice v Brně čelila nedávnému kybernetickému útoku, GreyCortex jí

i ostatním nemocnicím okamžitě nabídl bezplatnou pomoc.

› Jakou formu podpory přináší hackathon podnikatelům a startupům?

JŠ: Jednak je to finanční podpora – projekty pomáháme připravit tak, aby měly větší šanci získat peníze z dotací například v rámci programu Czech Rise Up ministerstva průmyslu a obchodu. Projektům vedle financí často chybí i know-how, expertiza nebo výpočetní kapacita, s čímž dokážeme pomoci. Hackathon zastřešuje velká čtyřka technologických firem – Amazon Web Services, Microsoft, Google a IBM. V rámci partnerství nabízejí služby a technickou podporu. Dokážeme také zajistit právní poradenství nebo marketingovou podporu.

TK: Zajímavý je i mentoring. Řešitelé dostanou zpětnou vazbu a konstruktivní kritiku od předních českých expertů na nejrůznější oblasti a díky hackathonu mohou vytvořit životaschopnější projekt.

› Jak virtuální hackathon probíhá a podle čeho projekty posuzujete?

TK: Projekty se k nám hlásí online na webu www.hackthecrisis.cz. První zpětnou vazbu od nás řešitelé dostanou do 48 hodin. Posoudíme, jestli je projekt srozumitelně popsán a zda zapadá do témat hackathonu stanovených takzvaným Idea boardem. Do toho patří například rektor ČVUT Vojtěch Petráček nebo vládní zmocněnec pro IT a digitalizaci Vladimír Dzurilla. Odmítáme projekty, které pouze hledají zákazníka, těm doporučujeme iniciativy zaměřené na nabídku a poptávku.

Foto: CzechInvest

JŠ: V dalším kroku pak vybrané projekty posíláme na posouzení takzvanému Expert boardu, který se na každý návrh podívá z hlediska unikátnosti, inovativnosti a dopadu na společnost, ale také časové náročnosti. Vybraným projektům se pak věnují mentoři, kteří

„Hlásí se k nám studenti, vývojáři, startupy i zajaté firmy,” říká o hackathonu Jana Šmotková.

Vše o hackathonu
Hack the Crisis

týmu pomáhají s realizací nebo získáním finanční podpory. Jsou to profesionálové od IT odborníků přes právníky, experty na technologii či vědeckou komunitu až po investory.

› Jak vám při organizaci pomohly vaše profesní zkušenosti?

JŠ: V rámci podnikatelského inkubátoru Evropské kosmické agentury ESA BIC Prague hledám startupy, které ve svých produktech nebo službách využívají kosmické technologie. V této roli jsem měla na starost řadu hackathonů. První, který jsem organizovala, se týkal dálkového průzkumu Země. Byla jsem hozená do vody a strávila několik měsíců přípravou, abych zvládla toto téma uchopit. Byla to dokonalá příprava na to, co všechno obnáší hackathon Hack the Crisis.

TK: V CzechInvestu připravuji strategické projekty a implementuji je v rámci agentury. Jsem zvyklá hledat cesty a nenechat se zastrašit starými pravidly. Věřím, že je čas přesunout se do 21. století a v tomto ohledu jsem neodbytná, což při organizaci hackathonu přijde vhod.

› Dokdy se mohou Češi do hackathonu hlásit?

JŠ: Prozatím nemáme stanovený konec akce. Budeme přijímat přihlášky, dokud je to potřeba, minimálně však do konce května. Pracujeme také na udržitelném konceptu do budoucna.

TK: Hackathon nás motivuje a rozhodně ho neplánujeme po ukončení jen tak rozpustit. Naší vizí je prohloubit spolupráci soukromého sektoru a státu a pomáhat prosadit dobré nápady. Teď je hlavní prioritou koronavirová krize, v budoucnu však může přijít jiná hrozba. Chceme být připraveni a ukázat, že jde věci dělat i jinak a lépe. **x** (red)

HACK
THE
CRISIS
CZECH REPUBLIC

ZAPOJTE SE
DO VIRTUÁLNÍHO HACKATHONU
A POMOZTE NÁM
ZMÍRNIT DOPADY COVID-19

Online hry, aplikace pro vzdělání i práci z domova. Epidemie v Číně pomohla technologickým firmám

Program DingTalk z dílny skupiny Alibaba, který využili čínští žáci na domácí studium, zaznamenal v posledních týdnech přes miliardu instalací. Program WeChat Work společnosti Tencent využilo pro práci z domova 2,5 milionu firem. Díky koronaviru slaví některé firmy a obory v Číně enormní růst.

Epidemie koronaviru má zničující dopad na lidské životy a ekonomiku v Číně. Jsou i takoví hráči, kteří objevili nové příležitosti a přizpůsobili svůj byznys model tak, aby byli schopni vytěžít ze současných podmínek maximum. Jakmile bude epidemie pod kontrolou, tyto společnosti by mohly získat větší tržní podíl a silnější pozici na trhu. Odvětví jako technologie, zábavní průmysl, vzdělávání, zdravotní péče a telekomunikace zažívají zvýšený zájem od uživatelů, kteří jsou nuceni pracovat z domova, nemohou navštěvovat školu, mají omezený

přístup ke službám nebo omezenou, případně žádnou možnost přepravy.

STEJNĚ JAKO PO EPIDEMII SARS ROSTE E-COMMERCE

Jelikož znovuotevřené kanceláře a továrny jsou veřejná místa, jakákoli infekce může mít vážné ekonomické a právní dopady. Proto stále většina majitelů preferuje, aby jejich zaměstnanci raději pracovali z domova. V roce 2002 virus SARS infikoval tisíce lidí a zabil jich stovky v Číně, ovšem zároveň tato epidemie posílila rozvíjející se čínský e-commerce. Lidé zůstávali doma, aby se chránili před smrtelným virem, a nakupovali více

zboží přes internet. O 17 let později koronavirus přinutil miliony lidí zůstat doma a technologičtí giganti jako Alibaba, Tencent a další cítí příležitost uspokojit rostoucí požadavky zákazníků. Další technologické firmy poskytují digitální nástroje firmám, soukromým osobám i vládám, aby mohly účinněji bojovat s nákazou.

NEJVÍC PROFITUJÍ POČÍTAČOVÉ HRY

Čínští spotřebitelé podle průzkumů tráví průměrně na mobilním internetu více času. Doba vzrostla z 6,1 hodiny denně v lednu na 6,8 hodin za den během svátků čínského nového roku. Po

Sektor s krátkými videi zaznamenal po svátcích čínského nového roku v únoru 569 milionů aktivních uživatelů denně, což je v porovnání s běžnými 492 miliony denních uživatelů obrovský nárůst.

skončení těchto svátků během vrcholící epidemie v únoru vzrostl dokonce na 7,3 hodiny za den. Online uživatelé objednávali hlavně čerstvé jídlo a čisticí a dezinfekční prostředky. Dalším rostoucím odvětvím byly online hry a živé vysílání, které zaznamenaly prudký nárůst zákazníků.

To dokládá například porovnání obrátu firmy Tencent u mobilní hry Honor of Kings. Loni byl kolem 1,3 miliardy jüanů (asi 186 milionů dolarů), zatímco během svátků čínského nového roku letos v lednu činil obrát okolo dvou miliard jüanů (zhruba 286 milionů dolarů). Zábavní online průmysl těží z národní karantény nejvíce. Sektor s krátkými videi zaznamenal po svátcích čínského nového roku v únoru 569 milionů aktivních uživatelů

Pro práci z domova využili Číňané nejvíce aplikaci Ding Talk od společnosti Alibaba.

Foto: Shutterstock.com

Foto: Shutterstock.com

Jindy přeplněné ulice Chengdu během epidemie zely prázdnotou, rozvážka jídel ale zůstala aktivní.

denně, což je v porovnání s běžnými 492 miliony denních uživatelů obrovský nárůst.

ŽÁCI VE WU-CHANU SE UČILI PŘES LIVE STREAMING PORT

Trh se stravováním byl zasažen velmi citelně, neboť mnoho čínských měst zakázalo stravování na veřejných místech. To způsobilo velký tlak na roznáškové služby hotových jídel a potravin. V zájmu bezpečnosti musely roznáškové služby přijmout opatření omezující lidský kontakt, musely tedy nechávat objednané zásilky u vchodů do obytných komplexů či kancelářských budov a zákazníci si je museli přijít vyzvednout osobně.

Vzhledem k uzavření škol čelí řadě výzev rovněž vzdělávání. Od začátku března začala většina škol vyučovat online. Mnoho škol nyní používá software DingTalk vyvinutý společností Alibaba Group, počet instalací této aplikace za poslední týdny činil víc než 1,1 miliardy. Rovněž další techno-

logický gigant Tencent nabízí školám a studentům svůj software Tencent Live Broadcast a Tencent Classroom. Data z 10. února ukazují, že Tencent Live Streaming Port využívalo přibližně 81 procent všech uživatelů této aplikace. Jinými slovy 730 tisíc z celkových 900 tisíc studentů základních a středních škol ve Wu-chanu využilo pro online výuku právě tuto aplikaci.

SVOU CHVÍLI ZAŽÍVAJÍ TAKÉ APLIKACE PRO PRÁCI Z DOMOVA

Stále více čínských firem bylo nuceno poslat své zaměstnance na home office. Technologické společnosti proto rychle využily vysokou poptávku po softwaru, který umožní plnohodnotnou práci z domova, a okamžitě nabídly firmám své produkty. Příkladem jsou Alibaba s aplikací DingTalk (více než 10 milionů firem a přes 200 milionů individuálních uživatelů), Tencent a jeho WeChat Work (2,5 milionu firem a 60 milionů aktivních uživatelů) a ByteDance

s aplikací Lark. Je však otázkou, zdali se současný úspěch těchto aplikací stane udržitelným růstovým trendem, neboť velký nápor nových uživatelů způsobil technické výpadky u aplikací DingTalk i WeChat Work a po odeznění epidemie se očekává, že firmy přejdou zpět na osobní komunikaci.

PODEZŘENÍ NA COVID-19 VYŠETŘENA PŘES WEB

Epidemie koronaviru přinesla zajímavé obchodní příležitosti v online zdravotní péči, dodávkách zdravotnického materiálu, farmacii, pojištění a dalších odvětvích souvisejících se zdravotnictvím. Online zdravotní platformy jako například AliHealth a Tencent Health Care poskytují občanům zdarma online diagnózy, které odhalí případy s podezřením na covid-19 a pacienty s běžnou chřipkou či nachlazením. Dále pak uleví přetíženým nemocnicím, zredukuje riziko přenosných infekcí a umožní více občanům zkušenost s online zdravotní léčbou.

V dalších dvou až třech letech se očekává, že telemedicína dál poroste, neboť nemocnice zapojují tyto nové technologie do svého portfolia služeb a začínají využívat jejich benefitů. Současně se více lidí zajímá o svůj zdravotní stav. To pomůže k rozvoji a popularitě zdravotnického zařízení, zdravotnických produktů, farmacie, zdravotního pojištění a produktů zdravého životního stylu.

OPĚTOVNÝ ROZJEZD EKONOMIKY JE ŠANCÍ PRO NOVÉ FIRMY

Zahraniční společnosti v Číně musejí přímo i nepřímo nést následky epidemie koronaviru, nicméně někteří experti očekávají, že po skončení epidemie dojde ke zvýšení spotřeby v řadě nejvíce zasažených odvětví, jako jsou turismus, média, zábava, pohostinství a maloobchod.

Dále se očekává, že čínská centrální vláda i provinční vlády budou pokračovat v zavádění nových opatření a vydávání vyhlášek na podporu růstu HDP, což by mohla být dobrá příležitost pro nové firmy, včetně těch zahraničních, které se letos chystají vstoupit na čínský trh. ✖

Aleš Červinka, CzechTrade Šanghaj

Čas průměrně strávený na mobilním internetu u čínských spotřebitelů vzrostl z 6,1 hodiny za den v lednu na 6,8 hodiny během svátků čínského nového roku. Během vrcholící epidemie v únoru vzrostl dokonce na 7,3 hodiny za den.

Je čas spustit e-shopy v čínštině

Českým firmám zkomplikovalo obchod s Čínou zrušení jarních veletrhů i pokles spotřebitelské poptávky. Číňané méně utrácejí ve strachu z vývoje pandemie. I s ohledem na současné komplikace při cestování do země je třeba víc než kdy předtím posílit obchod ve virtuálním prostředí.

V severní Číně se situace normalizuje a koronavirus není hlavní zprávou dne. Výroba již běží v normálním režimu, to stejné lze říci o obchodech. V Pekingu se otevírají nákupní centra, turistické pamětihodnosti i restaurace, pouze probíhají plošné kontroly teploty návštěvníků. Dochází i k obnově leteckého spojení Pekingu se světem. Z osmi evropských měst (včetně například Vídně a Varšavy) jednou týdně do Pekingu už znovu létají přímé linky.

Stejně tak v ekonomicky silné oblasti Kanton a ve městě Šanghaj jsou již téměř všechny firmy zpátky v provozu a situace je stabilizovaná, nicméně řada zaměstnanců stále pracuje z domova. Spotřebitelská poptávka zůstává do jisté míry utlumená, neboť strach čínských spotřebitelů z možné nákazy virem či ztráty zaměstnání je poměrně velký. Nejvíce byly zasažené menší firmy z cestovního ruchu, pohostinství, ubytování a letecké dopravy, zvláště zde dochází k propouštění zaměstnanců a zavírání společností.

I v regionu okolo města Čcheng-tu je většina firem zpátky v provozu, nicméně je stále možné vnímat jistou paralýzu. Odvětví, jež zaznamenalo obrovský boom, je e-commerce. Firmy, které byly zvyklé prodávat v kamenných prodejnách či na veletrzích a jiných

Přes e-shopy šla už loni v Číně víc než třetina veškerého retailového prodeje.

Foto: Shutterstock.com

propagačních akcích, se teď snaží prezentovat pomocí aplikace TikTok a zakládají e-shopy.

PO PŘÍLETU JE POVINNOST JÍT NA 14 DNÍ DO KARANTÉNY

Čeští vývozci mají stále šanci exportovat, nicméně situace je složitější než obvykle. Jedním z důvodů jsou komplikace při samotné cestě do Číny, neboť země značně omezila vydávání víz. Další komplikací je povinná 14denní karanténa po příletu. České

se prezentovat velkému množství lidí a nalézt zákazníky. Stejně jako v České republice došlo i v Číně během epidemie k uzavření restaurací, do nichž také české firmy dodávaly své produkty, zejména pivo. Značnému poklesu poptávky čelí též ty české společnosti, které prodávají v Číně spotřebitelské produkty, jako je sklo.

Bude se zřejmě měnit forma exportu. Ubude masových akcí s osobní účastí a maximum aktivit se přesune

Firmy, které byly zvyklé prodávat v kamenných prodejnách či na veletrzích, se teď například snaží prezentovat pomocí aplikace TikTok a zakládají e-shopy.

firmy zaujaly opatrnější postoj a pozorují, jak se situace vyvíjí, případně se snaží skrze kanceláře CzechTrade zmapovat trh a nalézt kontakty na nové obchodní partnery.

MÉNĚ PIVA, MÉNĚ SKLA

Zrušení veletrhů bylo zásahem do marketingového plánu některých firem, přišly tak o možnost

do virtuálního prostředí. České firmy by se na tento trend měly připravit a investovat nyní do kvalitní prezentace v čínštině na svých webových stránkách, případně do svého vlastního e-shopu či virtuálního showroomu. x

Aleš Červinka a Jan Bejkovský
 Zahraniční kanceláře CzechTrade v Číně

V Číně hledají novou šanci ty firmy, kterým klesly objednávky z EU

Někteří vývozci, kterým kvůli pandemii klesá odbyt v Evropě, zkoušejí najít novou příležitost na čínském trhu, jenž se z koronaviru pomalu zotavuje. „Pracujeme nyní na projektech pro firmy z oblasti hudebních nástrojů, elektroniky, nábytku, fitness produktů či doplňků stravy,“ říká ředitel regionálního centra Čína CzechTrade v Šanghaji Aleš Červinka.

Foto: CzechTrade

Zásadním nástrojem je aplikace WeChat, přes tu komunikuje v Číně úplně každý, podotýká Aleš Červinka.

zasílali čínským partnerům update svého výrobního programu i nabídku nových služeb. Toto mezidobí se dá také využít ke zlepšení marketingových nástrojů, jako jsou překlady nových katalogů nebo webových stránek do čínštiny.

► Může vaše kancelář pomoci jako prodloužená ruka českých vývozců přímo na místě?

Ano, pokud česká firma nemá v Číně svého místního zástupce, je možné využít také asistenční služby CzechTrade. Po domluvě s klientem může ředitel zahraniční kanceláře osobně navštívit jejího čínského obchodního partnera v jeho sídle, zúčastnit se tendru, prezentovat českou firmu na veletrhu nebo například zkontrolovat výrobní podnik.

► Jak pandemie proměnila poptávku na čínském trhu, jak kupní sílu?

Poptávka na čínském trhu byla v prvním čtvrtletí výrazně utlumena, nicméně ve druhém čtvrtletí se situace už pomalu zlepšuje. Nejhorší

je situace pro firmy z oblasti cestovního ruchu, pohostinství, maloobchodu a letecké přepravy. Na tuto odvětví dolehla epidemie nejvíce, řada menších společností musela uzavřít své provozovny, změnit způsob prodeje, případně přejít na jiný druh podnikání. Mezi čínskými spotřebiteli je stále cítit strach a obavy jak z nákazy virem, tak z možné ztráty zaměstnání, což dokládá i pokračující propad prodejů osobních automobilů – za březen o 43 procent. Poptávka se naopak zvýšila u prodejů přes e-commerce platformy, daří se také rozvážce jídla, telemedicině, digitálním platformám na online výuku a telekonferenci a také online počítačovým hrám.

► Přinesla už krize nějaké nové zakázky v Číně pro české firmy, třeba v oblasti zdravotnictví?

Zatím se setkáváme spíše s tím, že se zdravotnické vybavení vozí do Česka. O nových zakázkách ve zdravotnictví v Číně zatím nevíme, ale dokážu si představit, že pro české firmy se špičkovými produkty, jako jsou například Sotio či Linet, které mají v Číně svá zastoupení, se mohou objevit nové zakázky. Obracují se na nás ale čím dál více české firmy, kterým v současné situaci klesají objednávky od jejich zákazníků v Evropské unii, a potřebují nyní najít nové obchodní příležitosti mimo Evropu. Pracujeme tak nyní na projektech pro firmy z oblasti hudebních nástrojů, elektroniky, nábytku, fitness produktů či doplňků stravy.

► Jak se v těchto týdnech uvolňují v Číně restriktivní opatření?

Akce s větší koncentrací lidí jsou stále zakázány, na vstup do některých parků jsou vyhlášeny kvóty a je nutná rezervace dopředu. Ve větších městech se od května začínají postupně otevírat školy. Většína restaurací má pouze omezená místa k sezení s velkými rozestupy. Knihovny a muzea jsou stále zavřena, stejně jako zájmové kroužky a různé semináře. **x** (red)

► Jaký postup byste doporučil českému exportérovi, který kvůli pandemii teď nemůže osobně zajet do Číny?

Českým firmám doporučuji, aby i nadále udržovaly se svými čínskými partnery maximální možnou elektronickou komunikaci. Naprosto zásadním nástrojem je čínská aplikace WeChat, kterou bych doporučil nainstalovat každému českému podnikateli, jenž obchoduje s Čínou. Přes tuto aplikaci zde komunikuje úplně každý a čínská partneri velmi oceňují, když ji česká firma používá. Vedle volání se dají přes tuto platformu zasílat dokumenty, hlasové zprávy, fotky produktů nebo pořádat konferenční hovory. Dále vývozcům doporučuji, aby co možná nejčastěji

Kontakty a desatero pro obchodování v Číně

Foto: Shutterstock.com

K často foceným symbolům rozvoje vietnamské dopravy patří Dračí most v Danangu.

Červenozlatý drak nabývá na síle

Navzdory epidemii koronaviru se předpokládá, že hospodářství Vietnamu letos vzroste téměř o pět procent. Nové investice míří do více než 1300 nemocnic, do uhelných a vodních elektráren nebo do armády, která je s půl milionem vojáků devátá největší na světě.

Vietnam představuje jednu z nejimpozantnějších zemí jihovýchodní Asie, která od svého sjednocení v roce 1975 dosáhla obrovského socioekonomického vzestupu. V dnešní době země, která má 98 milionů obyvatel, fascinuje nejenom svým kulturním dědictvím, ke kterému patří císařské město v Hue, chrám literatury v Hanoji, katedrála Notre Dame v Ho Či Minově Městě či přírodní scenérie v zátocě Hạ Long, ale také svým impozantním ekonomickým růstem, jenž dlouhodobě převyšuje průměr zemí regionální skupiny ASEAN.

OD „OBNOVY“ ROSTE EKONOMIKA V PRŮMĚRU O SEDM PROCENT ROČNĚ

Za počátek proměny Vietnamu z plánovaného hospodářství na sociálně

orientovanou tržní ekonomiku je obecně považován rok 1986, kdy vláda přijala řadu reforem souhrnně označených jako Đôì Mói (Obnova). Tajemství hospodářského úspěchu, který se do Vietnamu dostavil na začátku 90. let minulého století, spočívalo podle analýz Světové banky v několika aspektech. Za prvé v deregulaci a snížení produkčních nákladů, jež přilákaly do Vietnamu zahraniční kapitál. Za druhé v investicích do rozvoje infrastruktury a lidského kapitálu. A v neposlední řadě šlo o orientaci ekonomiky na zahraniční obchod. Výsledkem těchto reforem byla skutečnost, že HDP v přepočtu na hlavu se ve Vietnamu za posledních 30 let zvýšil desetkrát na současných 2739 dolarů a ve stejné době hospodářský růst dosahoval v průměru úroveň téměř sedmi pro-

cent. To umožnilo mezi lety 2002 až 2018 vytvořit v zemi dostatek nových pracovních míst a dostat z chudoby přes 45 milionů lidí.

VÝROBU DO VIETNAMU UMÍSTILY SAMSUNG I APPLE

Na základě tohoto mimořádného úspěchu byl Vietnam v roce 2016 zařazen Světovou bankou mezi středně příjmové země. S ohledem na geografickou polohu mezi Čínskou lidovou republikou a zeměmi skupiny ASEAN, na přívětivé podnikatelské prostředí, politickou stabilitu a lev-

Vietnam má poměrně mladou populaci a věkový medián činí 30 let, je tedy výrazně nižší než v sousední Číně, kde činí 36 let.

nou kvalifikovanou pracovní sílu se Vietnam stal v uplynulých letech výrobní platformou pro přední high-tech firmy typu Samsung, Apple, Nokia, LG Electronics, Fujitsu Xerox a další. Díky tomuto trendu se země mimo jiné loni umístila v hodnocení Světové banky Ease of Doing Business index na 70. příčce (to je zlepšení o 20 míst v porovnání s rokem 2010) a z hlediska zahraničního obchodu dosáhla rekordního přebytku v hodnotě 11,2 miliardy dolarů.

STŘEDNÍ TŘÍDA MÁ BRZY TVOŘIT POLOVINU POPULACE

V minulém roce dosáhlo tempo růstu vietnamské ekonomiky sedm procent a navzdory dopadům globální pandemie covid-19 prognóza Asijské rozvojové banky odhaduje, že i letos Vietnam zaznamená expanzi na úrovni 4,8 procenta. Pro budoucí rozvoj hraje ve prospěch Vietnamu příznivá demografie a zvyšující se životní úroveň. Do roku 2050 bude populace Vietnamu čítat více než 110 milionů lidí, přičemž podle odhadů společnosti PricewaterhouseCoopers (PwC) by se velikost střední třídy měla do patnácti let zvednout ze současných 11 procent na téměř polovinu celkové populace (tedy asi 50 milionů lidí), což zvýší koupeschopnost a domácí spotřebu.

Významným faktorem je i skutečnost, že Vietnam má poměrně mladou populaci a věkový medián činí 30 let, je tedy výrazně nižší než v sousední

Číně, kde činí 36 let. Díky tomu, že stát vynakládá v průměru mezi pěti až šesti procenty HDP na vzdělávání, pilíři hospodářského růstu vietnamské ekonomiky budou v příštích deseti letech především průmysl, služby a high-tech odvětví. Bude zároveň důležité, jak země dokáže zefektivnit svůj zemědělský sektor, který stále představuje 18 procent HDP a 20 procent exportu a zaměstnává 40 procent pracovních sil. Měl by také zreformovat státní podniky a účinně bojovat proti korupci.

Vietnam bude rovněž nadále těžit z obchodních sporů mezi Čínou a USA a dále posilovat svoji pozici jako nová továrna Asie. S ohledem na dynamiku ekonomického růstu ve Vietnamu čeští exportéři mohou nalézt zajímavé komerční příležitosti především mezi těmito pěti nejperspektivnějšími sektory: zdravotnictví, energetika, těžební průmysl, informační a telekomunikační technologie a obranný sektor.

LÉKAŘSKÉ ZÁKROKY PODSTUPUJÍ TISÍCE VIETNAMCŮ V ZAHRANIČÍ

Vzhledem k rychlému nárůstu vietnamské populace představuje zdravotnictví jednu z hlavních priorit vlády. Ve Vietnamu existuje víc než 1300 nemocnic, přičemž 80 procent z nich jsou veřejné a zbytek je v soukromých rukou. Celkem disponují více než čtvrt milionem nemocničních lůžek. Na zdravotní péči Vietnam

utrácí 7,5 procenta HDP, tedy asi 16 miliard dolarů. I přes tyto poměrně vysoké výdaje jsou vietnamské nemocnice a jejich vybavení zastaralé a každý rok 40 tisíc Vietnamců podstupuje zákroky v zahraničí. Do budoucna se předpokládá, že výlohy na zdravotnictví vzrostou až na 20 miliard dolarů. Trh s farmaceutickými výrobky se zvýší ze současných 5,7 miliard na 7 miliard dolarů. Otevírají se široké možnosti pro dodávky od českých firem – například lůžka, zdravotnické přístroje, léky či poskytování školicích programů.

ZA POUHOU DEKÁDU SE MÁ VÝROBA ENERGIE ZTROJNÁSOBIT

Kvůli zvyšující se průmyslové výrobě poptávka po elektrické energii ve Vietnamu dlouhodobě stoupá, a to v průměru o 10 až 12 procent za rok. Energií země vyrábí za pomoci vodních elektráren (37 procent), spalování uhlí (34 procent) a plynu (28 procent). Podle Národního energetického plánu Vietnam počítá s rozšířením instalované kapacity ze současných 47 GW na 129 GW do roku 2030. Celkové investice by měly dosáhnout 148 miliard dolarů, přičemž tři čtvrtiny peněz by měly jít na energetickou produkci a čtvrtina na výstavbu přenosové soustavy.

Podle aktualizované energetické strategie, která by měla být publikována na přelomu letošního a příštího roku, by Vietnam měl do budoucna spoléhat především na rozšiřování uhelných elektráren a také na širší využití obnovitelných zdrojů. Energetický sektor oficiálně spadá do gesce ministerstva průmyslu a obchodu Vietnamu a produkci a distribuci elektrické energie má na starosti státní podnik EVN. Energetika je velmi perspektivní obor, zejména z pohledu českých dodavatelských možností, například v oblasti exportu malých vodních elektráren, revitalizace stávajících uhelných a plynových elektráren, výstavby solárních elektráren či rozšiřování přenosových sítí.

ZEMĚ TĚŽÍ Z OBROVSKÝCH LOŽISEK UHLÍ, V MOŘI MÁ I ZDROJE ROPY

Vietnam disponuje značnými zásobami nerostných surovin, a to

Vláda každoročně navyšuje rozpočet armády se skoro půl milionem vojáků. V současnosti dává na obranu asi 2,3 procenta HDP.

Foto: Shutterstock.com

Foto: Shutterstock.com

zejména uhlí, fosfátů, vzácných kovů, bauxitu, chromu, mědi, zlata, železné rudy, manganu a zinku. Významná jsou především ložiska uhlí na severovýchodě země, konkrétně v provincii Quang Ninh, Thai Nguyen a v deltě Rudé řeky.

Hlavním státním podnikem zodpovídajícím za těžbu uhlí je státní společnost Vinacomin, podle jejích odhadů se v zemi nachází zásoba více než šesti miliard tun uhlí. Ve vietnamských teritoriálních vodách se také nalézají rezervy ropy a plynu, jež jsou dobývány státním podnikem PetroVietnam.

S ohledem na strategický význam těžby uhlí a dalších surovin zde mohou úspěšně nalézt uplatnění české technologie na rozvoj hlubinné těžby. Hlavní akcí pro představení dobývací techniky představuje veletrh Mining Vietnam, který se uskuteční od 7. do 9. dubna 2021 v Hanoji, a kde je plánována oficiální účast ČR pod záštitou ministerstva průmyslu a obchodu.

JEDNA Z NEJVĚTŠÍCH ARMÁD SVĚTA POUŽÍVÁ I ČESKÉ ZBRANĚ A MUNICE

Vietnamské ozbrojené síly patří se svými 482 tisíci vojáků mezi deset největších armád světa (konkrétně jsou na 9. místě). Rozpočet na obranu se každý rok zvyšuje a země na ni

Spotřeba energie kvůli rostoucímu hospodářství každý rok asi o desetinu stoupá, Vietnam chce rozšířit výrobu hlavně z uhlí a z obnovitelných zdrojů.

vynakládá přibližně 2,3 procenta HDP (to je asi 5,5 miliardy dolarů). S ohledem na dlouhodobé územní spory v Jihočínském moři má Vietnam trvalý zájem o modernizaci svého námořnictva, letectva i pozemních sil.

Nákupem vojenského vybavení je pověřena státní firma General Import-Export Van Xuan Corporation. Dlouhodobě poptává pěchotní zbraně, munici, letecké тренаžéry, pokročilé protiletadlové systémy, generální opravy vojenské techniky (tanky T-54/5-55), vrtulníků (Mi-17/Mi-8) a letadel (podzvukové stroje československé výroby L-39). Zároveň Vietnam rozšiřuje vlastní technologické kapacity. Země udělala významný pokrok při vývoji raket proti námořním cílům (střela KCT-15) či vylodovacích plavidel. V roce 2013 Vietnam také zkonstruoval svůj první bezpilotní prostředek. Obranný průmysl se dlouhodobě řadí mezi nejúspěšnější oblasti českého exportu do Vietnamu, ať to jsou radarové systémy ERA, Retia a Eldis, letecké simulátory VR Group, palné zbraně od České zbrojovky, či munice z dílny Sellier & Bellot.

V ZEMI ROSTOU TŘI TISÍCE NADĚJNÝCH STARTUPŮ

Očekává se, že vietnamský ICT trh bude nadále rapidně posilovat a sta-

ne se jedním z hnacích motorů dalšího ekonomického růstu. Rostoucí internetové pokrytí a počet mobilních uživatelů již nyní výrazně pomáhá určovat rozvoj inteligentních měst a zavádění digitalizace státní správy. V současné době používá internet okolo 52 procent populace a pět hlavních mobilních operátorů ve Vietnamu (VNPT-Vinaphone, Mobiphone, Viettel, Vietnammobile a Gmobile) registruje okolo 128 milionů odběratelů mobilních služeb.

Vzhledem k tomu, že vietnamská vláda dlouhodobě podporuje a usnadňuje partnerství veřejného a soukromého sektoru v projektech městské infrastruktury, existuje řada příležitostí při uplatnění smart city technologií. Města jako Hanoj, Ho Či Minovo Město a Da Nang jsou zapojena například do projektu ASEAN Smart Cities Network, jehož cílem je koordinovat inteligentní a udržitelný rozvoj 26 měst napříč deseti zeměmi skupiny ASEAN.

Ve Vietnamu rovněž hraje stále důležitější úlohu podnikání startupů. V zemi existuje již přes tři tisíce startupů a vietnamský inovační ekosystém je považován za jeden ze tří nejrychleji rostoucích, hned za Singapurem a Indonésií. Odhaduje se, že deset nejúspěšnějších startupů ve Vietnamu za rok 2019 dokázalo přilákat investice v hodnotě až 300 milionů dolarů. x

Odhaduje se, že deset nejúspěšnějších startupů ve Vietnamu za rok 2019 dokázalo přilákat investice v hodnotě až 300 milionů amerických dolarů.

Michal Prokop
 Oddělení Afriky, Asie a Austrálie
 Sekce Evropské unie a zahraničního obchodu
 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Vývoz podpoří podnikatelská mise

Chystaná oficiální návštěva premiéra Babiše ve Vietnamu, zprovoznění přímého leteckého spojení mezi Prahou a Hanojí nebo nová dohoda o volném obchodu. To patří k impulzům, které by letos měly posílit český obchod s východoasijskou zemí.

Vzhledem k sedmdesátileté historii vzájemných diplomatických vztahů spojují Česko a Vietnam nadstandardní ekonomické a mezilidské vazby, které se pozitivně projevují i během současné pandemie koronaviru. Přestože se úspěch ve Vietnamu musí tvrdě zasloužit, české zboží, služby a technologie tam mají vynikající pověst.

Podstatné je, že rozvoj bilaterálních vztahů je dlouhodobě podporován prostřednictvím kontaktů na nejvyšší úrovni. Velkou zásluhu na budování partnerství s Vietnamem sehrává Zastupitelský úřad ČR v Hanoji a Velvyslanectví Vietnamu v Praze. Velice důležitou roli hraje i početná vietnamská komunita v Česku, která čítá podle dostupných statistik přibližně 62 tisíc lidí a již bylo v roce 2013 oficiálně příznáno postavení národnostní menšiny.

BABIŠ MOŽNÁ LETOS OPLATÍ VIETNAMSKÉMU PREMIÉROVI OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVU

K nejvýznamnějším počínům za poslední rok směrem k posílení bilaterální relace byla návštěva vietnamského premiéra Nguyễn Xuân Phúce s delegací zahrnující několik ministrů a podnikatelskou misí v Praze loni v dubnu. Reciproční cesta českého předsedy vlády Andreje Babiše do Vietnamu je předběžně plánována na druhou polovinu letošního roku. V brzké době snad začne také pravidelně fungovat přímé letecké spojení mezi Prahou a Hanojí.

ČESKÉ FIRMY INVESTOVALY 90 MILIONŮ DOLARŮ

Jádrem česko-vietnamských vztahů je především ekonomická spoluprá-

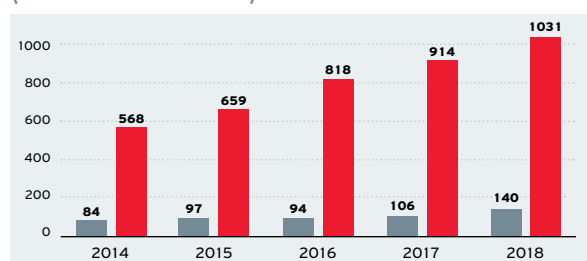

Foto: Shutterstock.com

Zdrojem zisků je káva, Vietnam je po Brazílii jejím druhým největším producentem na světě.

ce. V současnosti je Vietnam třetí nejdůležitější partner ČR v rámci skupiny ASEAN a loni vzrostl celkový obrat obchodní výměny

OBCHOD ČR S VIETNAMEM (v milionech dolarů)

Zdroj: ČSÚ

o 11 procent na víc než 28,3 miliardy korun. Očekává se, že po vstupu dohody o volném obchodu mezi EU a Vietnamem (EVFTA) tento rok ještě obchodní výměna mezi ČR a Vietnamem podstatně vzroste. Nezanedbatelné jsou i investice českých firem ve Vietnamu, které podle statistik souhrnně dosáhly celkové hodnoty přibližně 90 milionů dolarů, konkrétně do keramického průmyslu, elektrotechniky či finančních služeb.

Projekty zaměřené na podporu ekonomické spolupráce obou zemí jsou koordinovány v rámci Česko-vietnamské smíšené komise, jejíž sedmé zasedání proběhne v Praze v průběhu letošního roku pod záštitou ministerstva průmyslu a obchodu.

VIETNAM POSLAL ČESKU PŮL MILIONU ROUŠEK, DALŠÍ ŠIJE MÍSTNÍ KOMUNITA

Nadstandardní bilaterální vztahy se projevily i v době pandemie koronaviru. Vietnam se stal jednou ze zdrojových zemí pro dovoz osobních ochranných prostředků a 25. března byl přivezen do Česka náklad půl milionu kusů zdravotnických roušek a dalšího zdravotnického vybavení. Vietnamská komunita v České republice se aktivně zapojila ve formě šití náustků či finančních příspěvků na nákup plicních ventilátorů pro české nemocnice.

Vietnamští občané také darovali české vládě velké množství zdravotnického materiálu určeného pro domovy sociálních služeb. Vietnam je zemí, která sklídila uznání ze strany Světové zdravotnické organizace za úspěšný boj s covid-19. Díky včas zavedeným plošným opatřením, předzásobením zdravotnickými prostředky a efektivní informační kampaní se nákaza ve Vietnamu rozšířila pouze minimálně a doposud zde nikdo nemoci nepodleh.

Michal Prokop

Oddělení Afriky, Asie a Austrálie
Sekce Evropské unie a zahraničního obchodu
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Pandemie vyřadí mnoho hráčů z trhu. Vietnam hledá nové dodavatele

Příchod koronaviru ustál Vietnam lépe než jiné státy, kvůli výpadkům dodávek z Číny nebo Jižní Koreje ale hledá nové partnery, zejména v automobilovém nebo nábytkářském průmyslu. „Bude chtít diverzifikovat své dodavatele, čímž se otevírají dveře i pro české exportéry,“ říká ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Ho Či Minově Městě Ivan Nikl.

▶ Vietnam se dohodl s EU na postupném snižování cel. Kdy čeští exportéři změnu reálně poznají?

Vietnam právě projednává ratifikaci dohody. Po jejím zavedení, předpokládáme v červnu, poznají změny prakticky všichni čeští vývozci. Administrativa i celý proces vzájemného obchodu budou jednodušší. Celní změny poznají především ti, kteří vyvážejí stroje a textil, neboť tato odvětví budou od cla bezprostředně osvobozena. Téměř polovina farmaceutických výrobků bude od cla osvobozena okamžitě, zbylá část po sedmi letech. Automobily a motocykly ale musejí počítat se sedmi až deseti lety. Ostatní obory se dočkají v rozmezí tří, pěti, sedmi a deseti let. Evropští exportéři se také budou moci zapojit za lepších podmínek do soutěží o vládní zakázky.

▶ Jak by se dal charakterizovat přístup Vietnamu k řešení problému s koronavirem?

Přístup byl včasný, selektivní a účinný. Vietnam podchytil situaci brzy a s první vlnou si dobře poradil. Tehdy se podařilo vyléčit všech 16 nakažených. Nicméně počátkem března přišla druhá

Momentálně si Vietnam uvědomil nedostatečnou digitalizaci, ať už ve formě online rozvozu jídel a potravin, nebo bezhotovostních transakcí.

Foto: CzechTrade

IVAN NIKL

Vystudoval hospodářská a kulturní studia na České zemědělské univerzitě v Praze. V centrále agentury CzechTrade pracoval jako exportní konzultant v oddělení strojírenství a orientoval se převážně na východní trhy. Zahraniční kancelář CzechTrade v Ho Či Minově Městě vede od roku 2018. Ve volném čase se rád věnuje sportu, cestování či objevování folkloru navštívených míst.

vlna, kterou přivezli turisté přijíždějící z Evropy. Následně vláda a týmy odborníků nařizovaly restriktce a Vietnam uzavřel hranice. Dílčí kroky nechal v dikci provincií a větších měst, přičemž oblasti byly roztrženy podle stupně rizika.

Zdá se, že opatření zafungovala, protože během necelého měsíce Vietnam dostal situaci pod kontrolu a celkový počet nakažených byl nižší než tři stovky. Nové případy přibývají v klesajícím trendu, převážně okolo Hanoje, která je momentálně nejrizikovější.

▶ A jak koronavirus poznamenal ekonomiku?

Oproti ostatním zemím byla zasažena o poznání méně. Otevřeny jsou nezbytné obchody, potraviny jsou k dostání v běžném množství, výroba běží. Firmy svou činnost uzavíraly hlavně dobrovolně, řada z nich přešla na home office. Některé obory zažily dokonce nejlepší období. Například výroba zdravotnického materiálu a technologií, přepravní služby nebo e-commerce. Vláda nadále předpokládá, že pro tento rok dodrží řadu socioekonomických cílů. Samozřejmě jako všude jinde krize dopadá nejvíce na turismus a aerolinky.

▶ To se týká i přímého leteckého spojení mezi Prahou a Hanojí. Sotva bylo letos zprovozněno, záhy přišlo rušení letů. Jaká je budoucnost tohoto projektu?

Společnost Bamboo Airways, která měla spoj zprostředkovávat, do projektu investovala značné peníze, především do nákupu letadel. První let, který realizovala 25. března na trase Hanoj–Praha, byl repatriční. Vyjednala ho ambasáda

v Hanoji a bohužel šlo zatím o ojedinělý případ. Vietnamská vláda začíná pouštět pár mezistátních letů, nicméně uzavřené hranice a omezení vstupu do Vietnamu hodlá uvolňovat pozvolna. Bamboo Airways nyní nabízí lety od 3. června. Vše bude samozřejmě záležet na tom, jak se situace okolo pandemie ve Vietnamu i v Evropě vyvine.

Na co by se podle vás mohli exportéři ve Vietnamu po pandemii nově zaměřit?

Jako po celém světě i tady ve Vietnamu vyřadí pandemie mnoho hráčů z trhu. Proto bude příležitostí spousta a nyní je ideální čas na přípravu zázemí. Momentálně si Vietnam uvědomil nedostatečnou digitalizaci, ať už ve formě online rozvozu jídel a potravin, nebo bezhotovostních transakcí. Proto by se exportéři mohli zaměřit na oblast e-commerce a využívání online distribučních kanálů. Řada příležitostí nadále stoupá v retailovém bankovníctví a ve využívání finančních technologií. Například nábytkářský průmysl plánuje radikální změny v marketingu, distribučních sítích a strategiích firem. Západní obchodní koncepty a know-how budou vysoce vyhledávány. Řada podniků z automobilového průmyslu pocítila problémy s dodávkami z Číny, Japonska a Jižní Koreje. Do budoucna budou vietnamské firmy chtít diverzifikovat své dodavatele, čímž se otevírají dveře i pro české exportéry. Právě zde

naše kancelář může pomoci s udržením kontaktů s místními podniky nebo nalezením nových odběratelů.

Které české firmy se už dříve na vietnamském trhu úspěšně uchytily?

Velkým úspěchem je dlouhodobé působení firmy Home Credit pod záštitou finanční skupiny PPF. Ta je tu jedním z předních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Úspěchy zažívají i další společnosti, jako třeba výrobce kondenzátorů Hydra Praha, producent řetězů pro motocykly ČZ řetězy, Dr. Müller

První let, který realizovala společnost Bamboo Airways 25. března na trase Hanoj–Praha, byl repatriační. Vyjednala ho ambasáda v Hanoji a bohužel šlo zatím o ojedinělý případ.

Pharma se svými vitaminovými doplňky stravy nebo výrobce pásových a kotoučových pil Pilous ve spolupráci s místní firmou Hameco.

Vietnamci mají tradičně zájem o práci v ČR, ale dříve byly komplikace s vydáváním víz. Jaká je situace teď?

V polovině loňského roku Česká republika obnovila vydávání

Právě v momentě, kdy měla být po dlouhých přípravách spuštěna přímá letecká linka mezi Prahou a Hanojí společností Bamboo Airlines, přišel koronavirus a zastavení letecké dopravy.

dlouhodobých víz a povolení k dlouhodobému pobytu občanům Vietnamu. Zažádat si mohou standardním způsobem. Limity by nyní být neměly, neboť podle ministerstva práce byl hlavním motivem k obnovení víz nedostatek pracovní síly, který podle odhadů dosahoval 200 tisíc. Před vypuknutím pandemie se údajně jednalo ještě o větší číslo.

V Česku je vietnamská komunita silně vnímána. Co ale vědí běžní obyvatelé Vietnamu o ČR?

Většina běžných obyvatel zná pouze Evropu a její největší země. Proto doporučuji vždy se při jednání s Vietnamci zmínit, že naše země leží v Evropě a že sousedíme s Německem. Dále v jaké vzdálenosti jsou Francie nebo Itálie. Samozřejmě ČR a Vietnam mají relativně bohatou historii, proto nelze paušalizovat, někteří Česko znají. Mimo hlavní město Prahu si vybaví české pivo, které je zde místy dostupné. Vietnamci si běžně spojují země s tím, v čem jsou nejlepší. Dají na západní image. Proto když se dočtou o českém pivu, tak si Česko spojují právě s ním. Vietnam je fotbalový národ, tak řada lidí zná Pavla Nedvěda a Petra Čecha. Samozřejmě se najdou i výjimky, které znají český broušený křišťál, automobily Škoda a starším se kvůli historickému dovozu vybaví i český obranný průmysl, na prvním místě výbušnin a semtex. x (red)

Kontakty a desatero pro obchodování ve Vietnamu

Díky dohodě o volném obchodu ušetří vývozcí i dovozci stamiliony

Dohoda o volném obchodu mezi EU a Vietnamem, která by měla vstoupit v platnost v průběhu letošního léta, postupně odstraní 99 procent cel. Celkově také zjednoduší obchod s Vietnamem.

V době obchodních válek, nárůstu protekcionismu a zavádění nových či zvyšování stávajících cel se uzavření dohody EU s Vietnamem o volném obchodu stává důležitým vzkazem o významu otevřeného a férového obchodu, který probíhá na základě vymahatelných pravidel. Nyní, kdy se Evropa během pandemie covid-19 tak tvrdě poučila o důsledcích své závislosti na dodávkách z jediného zdroje, je také důležitým příspěvkem k diverzifikaci celoevropských i českých obchodních vztahů a hledání spolehlivých partnerů.

JEDNÁNÍ TRVALA PŘES TŘI ROKY

Dohoda je dosud nejambicióznější uzavřenou obchodní dohodou mezi globální velmocí a rozvojovou zemí, což znamená, že vedle liberalizace obchodu se zbožím také stanovuje pravidla a zlepšuje situaci pro podnikatele v mnoha dalších aspektech

Vstupní branou pro velkou část dováženého zboží je přístav Ho Či Mínova Města a delta Mekongu.

obchodu. Jednání mezi EU a Vietnamem byla zahájena v červnu 2012 a ukončena v prosinci 2015. Dohoda se původně sjednávala včetně části o ochraně investic. V návaznosti na spory členských států EU a Evropské komise ohledně pravomocí k uzavírání dohod o volném obchodu a po stanovisku Soudního dvora EU z roku 2017 byla dohoda rozdělena na dvě části, z investičních kapitol se stala samostatná dohoda. Dohoda tak byla kvůli tomu podepsána za obě strany až loni v červnu.

INVESTIČNÍ DOHODA PŘIJDE ZŘEJMĚ NEJDŘÍVE ZA DVA ROKY

Dohoda o volném obchodu, kterou již odsouhlasil Evropský parlament a s jejímž uzavřením souhlasila i Rada EU, by měla vstoupit v platnost v letošním létě, musí ji ale ještě schválit vietnamský parlament. Investiční dohodu čeká vzhledem ke sdílené kompetenci mezi EU a členskými

státy podstatně delší proces, neboť ji musí odsouhlasit všechny národní parlamenty členských zemí EU. Proto se odhaduje, že vstoupí v platnost ne dříve než za dva roky, poté však zavede jasná a moderní pravidla pro ochranu oprávněných zájmů zahraničních investorů a mimo jiné i systém investičního soudu, který nahradí dosavadní řešení sporů skrze arbitráže. Vstupem této dohody v platnost se zároveň ukončí stávající česko-vietnamská dohoda o ochraně investic.

ŠANCE TŘEBA PRO SKLO, HRAČKY NEBO KOLOBĚŽKY

Zažité přesvědčení o nadstandardních vzájemných obchodních vztazích naráží zatím na poměrně neveselou realitu konkrétních čísel. Do Vietnamu nyní směřuje něco málo přes půl procenta českého exportu, vietnamský podíl na dovozu do ČR je zhruba stejně nevelký. V celkovém kontextu to znamená, že Vietnam se svými skoro čtyřmi miliony obyvatel a významnou komunitou žijící v ČR je až naším 25. nejvýznamnějším obchodním partnerem. A to přesto, že se v posledních letech českým exportérům zboží i poskytovatelům služeb ve Vietnamu daří a vzájemný obchod roste. Potenciál pro další růst zde tedy určitě je a nová obchodní dohoda by ho měla ještě výrazně zvýšit.

VÝVOZ AUT A DÍLŮ MÁ VZRŮST O VÍC NEŽ 50 PROCENT

Nové příležitosti uplatnit se na vietnamském trhu by mohly získat hlavně strojírenský, elektrotechnický, potravinářský a chemický průmysl. Otevírá se však také prostor pro specifické české výrobky, jako je sklo nebo některé druhy dětského zboží, například koloběžky či hračky. S ohledem na to, jak velkou část českého exportu tvoří automobilový průmysl, může překvapit informace, že podíl aut a autodílů na už tak relativně nízkém objemu českého exportu do Vietnamu v posledních pěti letech nedosáhl ani na jednu setinu.

Foto: Shutterstock.com

Jakkoli celkové číslo stále nebude nijak závratné, díky dohodě by podle nezávislé odborné studie, kterou vypracovala Technická univerzita v Liberci, měl vývoz českých aut a autodílů do Vietnamu narůst o více než padesát procent.

ZLEPŠÍ SE I PRACOVNÍ NORMY: ZÁKAZ DĚTSKÉ PRÁCE NEBO ROZVOJ ODBORŮ

Zajímavé příležitosti mohou přinést i nové možnosti v oblasti veřejných zakázek. Dohoda také významně otevírá vietnamský trh se službami. Nezapomíná se ani na podmínky, za nichž výroba probíhá a dohoda proto obsahuje mimo jiné závazky k plnění základních norem mezinárodní organizace práce. Ty například zahrnují zákaz nucené a dětské práce a svobodnou možnost vstupovat do nezávislých odborových organizací.

Dvě třetiny cel budou odstraněny v okamžiku, kdy dohoda vstoupí v platnost, ostatní v průběhu následujících deseti let. Pro současný český export do Vietnamu to znamená úsporu na clech ve výši téměř 100 milionů korun. Na clech ušetří samozřejmě i dovozci vietnamského zboží, podle odhadů až téměř půl miliardy korun. Čeští zákazníci by tak mohli ocenit zlevnění řady výrobků, především oděvů nebo potravin.

Skutečné úspory budou ale zřejmě ještě větší vzhledem k tomu, že díky dohodě pravděpodobně dojde ke značnému nárůstu vzájemného obchodu. Reálná zkušenost nám totiž říká, že zatím každé uzavření dohody o volném obchodu přineslo viditelné zvýšení českého vývozu do daného teritoria. Jako příklad je možné uvést Dohodu o volném obchodu s Japonskem, která vstoupila v platnost v minulém roce. Ačkoli je stále brzy na řádné analytické vyhodnocení, už nyní lze zaznamenat navýšení českého vývozu do Japonska o zhruba 15 procent.

Podle již zmiňované studie Technické univerzity v Liberci dohoda

Foto: Shutterstock.com

znamená další šance usnadnit a snížit náklady na obchod s Vietnamem odstraněním i dalších typů obchodních překážek. Jedná se v prvé řadě o snížení nákladů spojených s administrativními požadavky. Dobrou zprávou pro podnikatele je zcela jistě dohodnuté zjednodušení celních procedur. Tyto úspory by mohly být v konečném důsledku i vyšší než ty, které lze očekávat díky odstranění cel. Čeští podnikatelé by také mohli ocenit výrazné posílení ochrany práv k duševnímu vlastnictví a možností pro jejich vymáhání. Nově budou na vietnamském trhu chráněna i označení tradičních českých produktů jako Žatecký chmel, České pivo a Českobudějovické pivo.

Díky dohodě se zvýší nejen český vývoz, ale i dovoz z Vietnamu.

UZAVŘENÍ DOHODY JE JEN ZAČÁTEK

Do sjednávání dohody zapojilo ministerstvo průmyslu a obchodu prostřednictvím svazů řadu českých podnikatelů. Konaly se například odborné semináře, kde se posuzovaly možnosti uplatnění českých firem na vietnamském trhu i eventuelní dovoz za dohodou zvýhodněných podmínek. Ministerstvo počítá s tím, že po vstupu dohody v platnost bude v intenzivní komunikaci s podnikateli pokračovat. Důraz chce ministerstvo klást na praktické využití výhod plynoucích z dohody a průběžně bude sledovat a vyhodnocovat její reálné dopady na ČR. V konečném důsledku může dohoda více přiblížit nejen vietnamský trh, ale do budoucna i širší a velmi zajímavou oblast jihovýchodní Asie. **x**

Zuzana Benešová

Vedoucí oddělení společné obchodní politiky Sekce Evropské unie a zahraničního obchodu Ministerstvo průmyslu a obchodu

Jakmile dohoda vstoupí v platnost, budou okamžitě odstraněny dvě třetiny cel, ostatní v průběhu deseti let. Pro současný český export do Vietnamu to znamená úsporu na clech ve výši téměř 100 milionů korun. Na clech ušetří i dovozci vietnamského zboží, podle odhadů až téměř půl miliardy.

Kvůli propadu vývozu indonéské podniky propouštějí

Čtvrtá nejlidnatější země světa hlásí malý počet lidí nakažených koronavirem. Nízká čísla jsou ale zřejmě důsledkem nedostatečného testování. Ekonomika každopádně trpí propadem cestovního ruchu i exportu uhlí, kakaa či palmového oleje. Vláda zkouší přilákat zahraniční kapitál.

vývoz do Číny se propadl až o 30 procent. Indonésie je také významným světovým producentem a vývozcem palmového oleje, hnědého uhlí, kakaa, nábytku, niklu či komponentů do elektronických zařízení. Se sníženým odbytem došlo k poklesu produkce všech těchto komodit a značnému dopadu na firmy, které následně začaly propouštět.

Vláda připravila finanční balíček na podporu v hodnotě 24,5 miliardy dolarů. Přes 37 procent těchto prostředků jde na ekonomické oživení firem a dalších 17 procent na daňové úlevy a výhodnější úvěry pro podnikatele. Dnes je poptávka především po lékařských přístrojích, prostředcích osobní ochrany pro nemocnice, respirátorech, rouškách či plicních ventilátorech. Vláda vyčlenila téměř pět miliard dolarů na podporu zdravotnictví, včetně prostředků na přímé nákupy zdravotnické techniky a přístrojů.

NÁKUP AUT SE ODKLÁDÁ

Omezení pohybu se nevztahuje na pohyb zboží. České firmy se momentálně snaží více komunikovat se současnými i budoucími zákazníky pomocí online kanálů, především přes aplikaci WhatsApp.

Některé firmy z oblasti automobilového průmyslu čelí značné snížené poptávce s nadějí, že se normální život vrátí co nejdříve. Lidé i firmy odkládají nákupy nových vozidel a například místní sdílená taxislužba GoJek a Grab (obdoba Uberu) kvůli opatřením

vlády jezdí mnohem méně, čímž se dramaticky propadly například prodeje autodílů.

VLÁDA UVOLŇUJE DOVOZ

Indonésie je závislá na dovozu surovin a materiálů pro finální výrobu. Je možné, že bude dlouho ponechán trend snížení dovozních cel u vybraných položek a zjednodušení importních procedur ve snaze rychleji nastartovat domácí zpracovatelský průmysl. Současně Indonésie může ještě více uvolňovat administrativní postupy a podporu pro zahraniční investory, aby přilákala zahraniční kapitál. Tradiční ochranná politika místních výrobců a státních podniků může být narušena ve prospěch vstupu zahraničního kapitálu.

V indonéském průmyslu chybí meziprodukty a materiál pro výrobu. Vláda proto nyní umožňuje více dovážet. To platí například pro výrobky ze železa a oceli nebo suroviny

Tradiční ochranná politika místních výrobců a státních podniků může být narušena ve prospěch vstupu zahraničního kapitálu.

či polotovary pro zpracování potravin. Obory s uvolněnějším importním režimem a šancí pro české firmy jsou zejména suroviny a materiál pro finální výrobky například pro chemický průmysl, farmaceutický průmysl a léčiva, dopravní prostředky, výrobu motorových vozidel, potravinářský průmysl a výrobu nápojů, strojírenství a kovoobrábění či kožedělný průmysl. x

Michal Sontodinomo
Ředitel zahraniční kanceláře CzechTrade v Jakartě

Foto: Shutterstock.com

V Indonésii pandemie koronaviru nejvíce zasáhla turistický ruch a navazující obory, jako jsou ubytování či dodávky potravin do hotelů. Posléze se přidaly další klíčové obory, jako jsou těžba a export nerostných surovin, zejména uhlí a niklu. Jejich

Nízké množství případů covid-19, které dosahovalo v Indonésii v půli května jen zhruba 14 tisíc, je zřejmě důsledkem malého počtu provedených testů.

Přijít v batikované košili a neztratit tvář

Indonésie je jeden z kulturně nejpestřejších trhů světa, na souostroví žije přes 600 různých etnik. Na obchodní jednání je tím spíše nutné být dobře připraven z hlediska kulturních zvyklostí.

Vzhledem k tomu, že v Indonésii mají majoritní 87procentní podíl v populaci muslimové, je u spotřebního zboží, jako jsou potraviny a kosmetika, důležitá certifikace Halal. Indonésie je kulturně velmi pestrá země s více než šesti sty různými etnickými skupinami. Nicméně při všech jednáních je zásadní vyjádřit obchodním partnerům respekt, nevytvářet na ně žádný tlak a vždy jim dát prostor pro případné ukončení jednání z jejich strany. Jednání mohou trvat i měsíce.

NA SCHŮZKU JE DOBRÉ VZÍT SI BATIK

Nejdůležitější je si před obchodním partnerem vybudovat „tvář“. Jde o vzájemný princip, proto je pro obě strany klíčové si ji udržet v průběhu celého vztahu. Její ztráta by znamenala konec důvěry i celého obchodu.

Při prvních schůzkách jde často spíše o konverzaci o tématech mimo byznys, proto lze každému obchodníkovi doporučit, aby měl alespoň základní informace o Indonésii. Zaručeným icebreakerem je indonéská kuchyně. Každého Indonésana také potěší, když si na schůzku coby obchodní partner obléknete tradiční batik (vzorovaná košile nebo šaty) a budete znát pár základních frází v indonéštině.

Foto: CzechTrade

Vedle batikovaných košil patří k tradičnímu pánskému úboru například sarong – tedy tkanina omotaná kolem pasu, která připomíná sukni.

Aktuální situace v Indonésii

KONKURENCÍ JE ČÍNSKÁ KOMUNITA

Místní trh je historicky i politicky velmi propojený s čínským. I když jsou evropské produkty vnímány jako kvalitnější, stále je zapotřebí vyrovnat se čínským obchodníkům, aby jim bylo možné konkurovat. Důležitý je silný marketing, což znamená investovat do propagace a samotného rozvoje byznysu. Nezbytností je flexibilita – ať už při termínech dodání, platebních podmínkách či při řešeních zákazníkovi na míru. Pro čínské dodavatele je to totiž standard. Mají navíc výhodu v podobě vládou vyjednané nulové importní daně.

Mnoho Indonésanů má v rodině někoho, kdo v Československu za komunismu studoval nebo navštívil Prahu v rámci dovolené v Evropě.

Indonésané jsou hrdý národ, proto je dobré se maximálně přizpůsobit tamnímu trhu. Je dobré mít připraveny marketingové materiály v indonéštině a pokud to produkty vyžadují, lokalizovat i je.

KOMUNIKACE JDE HLAVNĚ PŘES WHATSAPP

I po 30 letech má v Indonésii stále věhlas označení „Made in Czechoslovakia“. Český podnikatel může od toho zahájit nejen rozhovor. Mnoho Indonésanů má v rodině někoho, kdo v Československu za minulého režimu studoval nebo navštívil Prahu v rámci dovolené v Evropě.

Překvapit může také způsob obchodní komunikace, která se v Indonésii odehrává výhradně přes platformu WhatsApp. E-mailová komunikace je výrazně upozaděna. Může se tak stát, že indonéský obchodník požádá, aby mu obchodní partner napsal na WhatsApp souběžně s tím, když mu posílá e-mail.

Skutečnost, že prakticky celá země komunikuje výhradně skrze tyto platformy a sociální média, se pak odráží v investicích do marketingových aktivit společností. Klasické webové stránky a aplikace mají mezi komunikačními nástroji firem zpravidla nižší prioritu. Na druhou stranu mobilní aplikace a služby s nimi spojené jsou v Indonésii na opravdu velmi vysoké úrovni. ✖

Jiří Hruška
Business Development Manager ve společnosti ComAp

17 tisíc ostrovů potřebuje nezávislé zdroje energie

Český vývozce ComAp je specialistou na řešení v energetice – mimo jiné na řídicí systémy pro generátory v místech, kam nedosáhne distribuční síť. I proto je pro ně vhodným trhem Indonésie, kde působí už devět let. „Drtivá většina budov tam má vzhledem k častým blackoutům záložní zdroj energie,“ podotýká Jiří Hruška, Business development manager ve společnosti ComAp.

► Jaké systémy pro energetiku vyvíjíte?

Naším hlavním produktem jsou řídicí jednotky neboli kontrolery. Kdybych to měl hodně zjednodušit, tak se jedná o malé počítače, které monitorují a řídí motor s alternátorem, industriální pumpy či lodní motory. Jako firma se snažíme poskytovat chytré produkty s intuitivním ovládáním na míru podle přání klienta – od samotných kontrolerů až po kompletní řešení řízení složitých systémů. Stejně jako vývoj produktů, tak i následná produkce se realizuje v Česku. Ačkoli se tento obor možná může pro laika zdát až příliš abstraktní, záložní zdroje a jejich řídicí jednotky musejí mít pro případ výpadku sítě každý hotel, banka, datacenter, sportovní hala či nákupní centrum.

V místech, kde není síť – ať už jde o doly, staveniště, telekomunikační věže, ostrovy, nebo lodě – jsou jako primární zdroj energie využívány motorgenerátory, které také potřebují řídicí jednotky. S našimi produkty se můžete setkat od závodů Formule 1 v Singapuru přes kondominia v New Yorku, datacentra ve Švýcarsku, jezdecký areál v Austrálii, bronzový důl v Mongolsku až po vysokorychlostní loď, která spojuje Buenos Aires a Montevideo. Jako ekologicky odpovědná firma se také hodně zaměřujeme na řešení pro obnovitelné zdroje energie.

► Dodáváte tedy spíše do zahraničí?

Ano, zhruba 97 procent našeho práce realizujeme v zahraničí, ve více

Foto: Archiv

než stovce zemí, jsme tedy firma čistě exportní.

► Rozsáhle vyvážíte i do Indonésie. Proč právě tam?

V první řadě je Indonésie s necelými 270 miliony obyvatel čtvrtá nejpočetnější zemí na světě a jedná se o největší ekonomiku v jihovýchodní Asii a obecně velký trh. Pro nás je důležitým faktorem, že drtivá většina budov tam má vzhledem k častým menším či větším blackoutům záložní zdroj elektrické energie. V srpnu minulého roku postihl blackout prakticky celou Jávu. Obrovská fragmentace Indonésie, která se rozprostírá na více než 17 tisících ostrovech, pak znamená nutnost existence mnoha nezávislých primárních zdrojů energie. Indonéská vláda má nyní v plánu několik velmi ambiciózních projektů, včetně plánu postavit hlavní město na zelené louce v provincii východního Kalimantanu na Borneu. V zemi se také postupně zvětšuje podíl střední ekonomické třídy a trávit volný čas v obchodních centrech, která jsou v porovnání s těmi českými několiknásobně větší, je indonéskou zálibou. Každý víkend se zaplní lidmi v takovém množství jako u nás

Podařilo se nám zprovoznit desítky zajímavých instalací a projektů, zejména na Jávě a Bali. Jmenoval bych nejznámější komplex nákupního centra a hotelů na Thamrinu v srdci hlavního města Jakarta. Plaza Indonesia má celý systém řízení záložních zdrojů od naší firmy.

V zemi se zvětšuje podíl střední ekonomické třídy a trávit volný čas v obchodních centrech, která jsou v porovnání s těmi českými několikanásobně větší, je indonéskou zálibou.

o posledním předvánočním víkendu. Indonésané v nich rádi nakupují kvalitní produkty z Evropy, Jižní Koreje nebo Japonska, a proto je Indonésie zajímavým trhem pro firmy, které dovážejí potraviny, kosmetiku, oblečení a módní doplňky.

› Jak dlouho v Indonésii působíte a jaké tam máte zakázky?

Na indonéském trhu působíme zhruba devět let a tři roky zde spolupracujeme s agenturou CzechTrade. Během této doby jsme se spoléhali převážně na dva distributory. Každý měl exkluzivitu pro jiné technologické řešení. ComAp byl dlouhou dobu chápán jako vysoce kvalitní evropská firma převážně pro komplexní a kritické aplikace. Podařilo se nám zprovoznit desítky zajímavých instalací a projektů, zejména na Jávě a Bali. Za všechny bych jmenoval nejznámější komplex nákupního centra a hotelů na Thamrinu v srdci hlavního města Jakarta. Plaza Indonésia má celý systém řízení záložních zdrojů od naší firmy.

› Proč jste se po šesti letech na místním trhu obrátili na agenturu CzechTrade?

Chtěli jsme rozšířit síť našich distributorů a obchodních partnerů, abychom mohli naše produkty nabídnout i v dalších tržních segmentech, jako je lodářský průmysl nebo takzvaný Packager/OEM byznys, kde do té doby dominovala naše konkurence. Na základě pozitivní zkušenosti s CzechTrade v jiných regionech jsme se rozhodli využít služeb zahraniční kanceláře v Jakartě. Pomohli nám s hledáním dalších distributorů a zrealizovat telemarketingovou kampaň, jejímž cílem bylo sjednání schůzek. Podařilo se nám domluvit schůzky s vysokým procentem

Foto: Archiv

oslovených firem a celkově byla celá spolupráce i samotný přístup ředitele kanceláře v Jakartě Michala Sontodina velmi profesionální. Využíváme proto asistence kanceláře i nadále.

› Jak konkrétně to probíhá?

Od prvního realizovaného projektu se naše spolupráce posunula dál. Dohodování schůzek sice stále zůstává důležitou aktivitou, nicméně přibýly další. CzechTrade nám pomáhá zajišťovat překlady, organizovat eventy nebo dohledávat kontakty. Velkou přidanou hodnotou je pro mě fakt, že nám Michal Sontodinomo poskytl svou síť kontaktů. Umí navíc indonésky a když je potřeba, dokáže na schůzce simultánně překládat. Když je s vámi při první návštěvě zákazníka někdo, kdo zastupuje český stát, máte dobrou výchozí pozici pro další jednání. Zástupci státních institucí jsou v Asii obecně vnímáni jako garanti kvality a společenské

Na odlehlých ostrovech Indonésie je často nutné využívat mobilní generátory energie.

prestiže. V Indonésii je navíc značná část energetického průmyslu ovlivněna největším zákazníkem v zemi: státní energetickou společností PLN. I z tohoto důvodu jsem rád, že máme možnost využít podpory naší ambasády. Při posledním veletrhu Electric and Power Indonesia 2019 navštívil náš stánek český velvyslanec Ivan Hotěk a mezi našimi zákazníky to mělo nesmírně pozitivní ohlas. Z pohledu Evropana šlo o malé gesto, které má ale v Asii velký vliv na vnímání firmy.

› Pociťujete dopad epidemie koronaviru na indonéský trh?

V Indonésii se onemocnění covid-19 podle oficiálních statistik šíří relativně pomalu. Je to ale způsobeno naprostým nedostatkem testovacích sad. Rozsáhlá opatření vlády a doporučení pro práci z domova mají samozřejmě negativní dopad na veškeré podnikání. Na druhou stranu, elektřina se vyrábět musí a energetika patří i v Indonésii mezi kritické sektory. I proto v zemi zůstává kolega ze Singapuru. Je ve spojení s CzechTrade a českou ambasádou, kdyby došlo k dalšímu případnému zhoršení situace. Se stávajícími zákazníky udržujeme pravidelný kontakt primárně přes WhatsApp. x

ComAp

Česká firma s celosvětovou působností poskytuje inovativní řešení v oblasti řídicích systémů pro záložní či nezávislé zdroje energie a průmyslové spalovací motory. Má 13 poboček po celém světě a mimo jiné i vlastní vývojové oddělení s více než sty vývojáři. Práci dává zhruba 400 zaměstnancům.

Roboti nastupují. Během epidemie se hodí dvojnásob

Lidé zůstali doma kvůli hrozbě koronaviru, do země nemohli ani zahraniční pracovníci. Roboti ale pracují dál. Epidemie podpořila silný trend automatizace tuzemských továren. Do robotů v poslední době investoval třeba výrobce zámků Tokoz nebo potravinářská společnost Hollandia.

Dělníci v karanténě, zavřené továrny, stamilionové či miliardové škody. Takové jsou dopady současné epidemie covid-19 na řadu českých firem. Podle ekonomů se bude hospodářství z tohoto propadu vzpamatovávat několik let.

Dopady pandemie jsou přítomny v mnoha průmyslových podnicích horší, než by byly v případě větší automatizace výroby. Koronavirová krize totiž odhalila přetrvávající závislost firem na manuální práci a často zároveň také na levné zahraniční síle. Mnoho podniků tak muselo zavřít i kvůli tomu, že uzavřené hranice nepustily do Česka zahraniční dělníky.

Stále více firem proto sází na větší automatizaci a robotizaci. Epidemie koronaviru jejich rozhodnutí spíše urychlila, trend ale začal už v posledních letech, kdy drahá a zároveň nedostatečná pracovní síla komplikovala podnikům výrobu. V investicích do

Foto: Shutterstock.com

Roboti jsou nasazováni v první řadě na monotónní opakované úkony.

robotizace a automatizace pokračuje například žďárská společnost Tokoz. Výrobce zámků a kování loni provedl investice v celkové výši 40 milionů korun. Finance proudí jak do vývoje výrobků, tak i do nových technologií v podobě robotických pracovišť.

DVOJNÁSOBNÉ INVESTICE

Oproti roku 2018 vzrostl objem investic do robotizace Tokozu dvojnásobně. Od loňského léta ve společnosti fungují již dvě moderní robotická pracoviště, která zastoupí 14 pracovníků. Automatizace se v Tokozu dotkla například tlakového lití odlitků nebo následného procesu broušení.

„Operace broušení byla pro naše operátory monotónní a fyzicky velmi náročná. Hygiena práce nebyla na takové úrovni, jakou bychom si představovali. Dalším faktorem byl růst zakázek, a tím pádem požadavek na několikasměnný či nepřetržitý provoz. I proto jsme loni investovali do druhého robotizovaného pracoviště broušení. To se ukázalo jako správný krok, který významně napomohl k zefektivnění a zkvalitnění výroby,“ říká Petr Neuvirt, obchodní ředitel firmy.

JEDEN ROBOT ZA NĚKOLIK DĚLNÍKŮ

Další robot nedávno zapojila do výroby také společnost Hollandia Karlovy Vary. Známy výrobce jogurtů ho nasadil do svého výrobního závodu v Krásném Údolí. V současnosti tak spolu s logistickým centrem využívá celkem pět robotů. Jejich hlavní úlohou je kromě nahrazení rutinních činností i snaha o ulehčení fyzicky náročné práce zaměstnancům.

„K zavedení tohoto robotického řešení nás vedla zejména vysoká výkonnost nového plnicího stroje. Oproti původní poloautomatické lince má třikrát větší kapacitu, za hodinu zvládne naplnit 1200 gastro balení o hmotnosti až 10 kilogramů,“ sdělil marketingový manažer společnosti Hollandia Jan Škoda. Pracovníkům navíc robot ušetří fyzicky extrémně náročnou práci. Celková investice do paletovacího robota činila téměř šest milionů korun, její návratnost má firma spočítanou na šest let.

STROJ MÍSTO RUTINY

Trend nahrazovat monotónní lidskou práci roboty potvrzují také odborníci. „Procesy robotizace a automatizace mají spíše tendenci vyplňovat mezery na pracovním trhu, kde nabídka převyšuje poptávku,“ vysvětluje Radovan Hypš, ředitel pracovního portálu JenPráce.cz. Firmám tak roboti pomáhají zajišťovat výrobu u operací, kde se jim jen velmi obtížně shánějí zaměstnanci. „Důležité slovíčko tady je rutina. Myslím, že lidé už dneska roboty nevnímají jako nějaké technologické manipulativní zlo, ale naučili se s nimi pracovat,“ dodává Radovan Hypš. x

Dalibor Dostál, Redaktor portálu BusinessInfo.cz

Více o robotizaci v českých podnicích

Vědci vytvořili díky 3D tisku bezpilotní letoun

Použití metody trojrozměrného tisku zkrátilo čas potřebný na výrobu a snížilo náklady. Do budoucna bude navíc snazší provádět potřebné úpravy trupu letounu. Podle odborníků se bude zvyšovat podíl dílů vyrobených 3D tiskem také u klasických letadel.

Více o 3D tisku letadel

Foto: Shutterstock.com

Podnikatelé získají bezplatný přístup k technickým normám

Agentura, která předpisy spravuje, ročně za poplatky utrží na 90 milionů korun. Nově je budou za žadatele hradit instituce, které dané normy stanovily jako závazné. Pro technické normy ve stavebnictví vznikne specializovaný portál.

Technické normy ve stavebnictví

Kdo budou vítězové a kdo poražení po pandemii?

Opatření zavedená kvůli koronaviru mají drtivé dopady na cestovní ruch, brzdí také stavebnictví. Naopak roste zájem o počítače, zdravotnická vyšetření pacientů na dálku nebo moderní platební metody. A daří se také e-shopům.

Dopady pandemie na odvětví ekonomiky

Punk mezi radary

Jak se řídí společnost Meteopress, která je v počtu meteorologických radarů dvojkou v Evropě? Proč bylo nutné po 25 letech začít fungovat jako startup? A proč zakladatel Michal Najman považuje za důležité zachovat ve firmě trochu „punku“? To vysvětlí jako host v pořadu Exportní zrcadlo.

Rozhovor s Michalem Najmanem

Pro recyklaci je potřeba změnit zákony, varují podniky

Start cirkulární ekonomiky v Česku, která je založená na opakovaném využívání druhotných surovin, komplikuje podle firem chybějící podpora. Nová legislativa přináší místo potřebných stimulů další administrativní zátěž.

Nové zákony v oblasti recyklace

Video: Firma Aesthetic dobyla trh s výrobky pro děti

Studio textilního designu Aesthetic působí na českém trhu již od roku 2002 a zaměřuje se na kvalitní výrobky pro malé děti. Jeho zakladatelka Dagmar Hlaviznová, původním povoláním architektka, v rozhovoru přibližuje začátky firmy i to, jak si udržet náskok před konkurencí.

Příběh úspěšné firmy

Veletřhy v zahraničí se státní podporou

13. - 15. 10. MPO

Chillventa

Norimberk, Německo

Veletřh zaměřený na chladicí, izolační a klimatizační techniku i na techniku měření a regulace a na tepelná čerpadla. Jde o jednu z nejdůležitějších akcí veletrhů v oboru. V roce 2018 se veletrhu zúčastnilo více než tisíc vystavovatelů a téměř 35 tisíc návštěvníků.

Kontakt: Věra Fousková, fouskovav@mipo.cz

Tel.: 224 853 044

24. - 26. 11. MPO

Smart Production Solutions

Norimberk, Německo

Veletřh pokrývá nabídku všech elektrotechnických a elektronických komponentů a účastní se jej i firmy, které nabízejí integrovaná řešení automatizace. Předchozí ročník zaznamenal

přes 1600 vystavovatelů a více než 65 tisíc návštěvníků.

Kontakt: Lenka Koucká, koucka@mipo.cz

Tel.: 224 852 745

LISTOPAD 2020 MPO

FIHAV

Havana, Kuba

Veletřh má dlouholetou tradici a je jedním z největších v regionu. Vystavovatelé zde nabízejí klasické spotřební zboží, dodávky surovin a energie, environmentální technologie, technologie pro petrochemický průmysl, stavební materiály, stavební, zemědělské a potravinářské stroje, lékařské vybavení a produkty pro farmaceutický průmysl. Zastoupeny bývají i firmy, dodávající technologie pro telekomunikace, poskytovatelé služeb z oboru dopravy. V příštím čísle časopisu bude upřesněno datum konání.

Kontakt: Vladimíra Formanová, formanova@mipo.cz

Tel.: 224 852 024

Foto: Shutterstock.com

Exportní vzdělávání CzechTrade online

Agentura CzechTrade připravuje pro české podnikatele živé přenosy exportních a odborných online seminářů. Zájemci se mohou zdarma připojit a na obrazovce svého PC, notebooku či telefonu získají aktuální informace ze zahraničních trhů, podporu pro export a také náhled do aktuálních odborných témat.

Exportní online semináře vedou přímo ředitelé zahraničních kanceláří CzechTrade a odborná témata erudovaní specialisté. Prostor je i pro dotazy účastníků.

26. 5. 2020 ONLINE SEMINÁŘ

Exportní příležitosti v Mexiku

Online seminář představí současnou ekonomickou a politickou situaci v Latinské Americe a v Mexiku. Mezi další témata patří ekonomické výhledy a budoucí vývoj země, jak se připravit pro vstup na trh, jaké jsou aktuální překážky a naopak jaká pozitiva současná doba přináší. Jak vyhledat distributora, jaké jsou obchodní a kulturní specifika trhu.

Cena: zdarma

27. 5. 2020 ONLINE SEMINÁŘ

Aktuální možnosti exportu do Německa

Exportní internetový seminář s ředitelem zahraniční kanceláře CzechTrade, úspěšným exportérem a exkluzivním hostem, velvyslancem České republiky ve Spolkové republice Německo. Posluchači se dozvědí aktuální exportní možnosti a předpoklady expanze. Jaké má pandemie dopady na obchod s Německem a český export. Jak vyhledat a oslovit německého zákazníka nebo distributora.

Cena: zdarma

28. 5. 2020 ONLINE SEMINÁŘ

Udržitelný design, inovativní materiály a jejich použití v souladu s principy cirkulární ekonomiky

Seminář nabízí především designérům, výrobcům a dalším kreativcům přehled o aktuálních trendech a nejnovějších materiálech, které mohou využít v souladu s přechodem na cirkulární ekonomiku.

Cena: zdarma

Na červen připravuje agentura CzechTrade další exportní online semináře například o Rakousku, Pobaltí, Nizozemsku nebo Spojených státech.

CT

Kvůli epidemii mohou být některé akce změněny. Aktuální informace v kalendáři

CzechTrade zajistí firmám společnou expozici a podpoří zvýšení zájmu o české vystavovatele ze strany zahraničních obchodních partnerů. Malé a střední firmy mohou na svou prezentaci čerpat finanční podporu v rámci projektu NOVUMM a NOVUMM KET.

MPO

MPO pořádá české oficiální účasti na veletrzích v zahraničí – přehled viz

Nabídka online seminářů

Více na
www.czechtrade.cz/kalendar-akci

PREMIUM ČTVRTLETNÍ PŘEDPLATNÉ

euro°

Ve spolupráci s

FT

FINANCIAL
TIMES

13 vydání týdeníku Euro
včetně elektronické verze
ke stažení na www.alza.cz/euro
+ 7 speciálů

V rámci předplatného také získáte přístup
k premium článkům na www.euro.cz
a web bez reklam

550 Kč

42 Kč týdně

Objednávejte na europredplatne.cz

CZECHTRADE A MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU DLOUHODOBĚ PODPORUJÍ CENY CZECH GRAND DESIGN, KTERÉ KAŽDOROČNĚ OCEŇUJÍ NEJLEPŠÍ PRÁCE V OBLASTI DESIGNU, A JSOU PARTNEREM KATEGORIE VÝROBCE ROKU – CENA DESIGN PRO EXPORT.

Steps – venkovní lavička

Cocon – stolek a lounge křeslo

Czech
Grand Design
Výrobce
roku 2019

Vítězem jedné z kategorií Czech Grand Design Výrobce roku – Cena Design pro export se stala značka **Master & Master**, která stvrdila své místo mezi designovou elitou.

„Tu informaci jsme se dozvěděli po telefonu a o to víc nás to zaskočilo. Bylo to ale velmi příjemné překvapení a samozřejmě také velká čest a zároveň satisfakce. Důkaz, že to, co děláme a každý den tomu věnujeme energii, má smysl. Přirozeně je to pro nás ale i závazek do budoucna – jsme teprve na začátku,“ tvrdí Ondřej Zita a Luděk Šteigl, zakladatelé značky.

Nominaci značka Master & Master získala za venkovní lavičku Steps od designérské dvojice Hermann & Coufal, jež za tento konkrétní počín letos rovněž získala nominaci v kategorii Designér roku, a za křeslo Cocon, vycházející z návrhu designérky Lucie Koldové.

„Gratuluji značce Master & Master za získání ocenění Výrobce roku – Cena Design pro export. Přeji Vám, aby nejen tyto, ale i další Vaše výrobky zdobily ulice a jiná místa významných světových metropolí. Zároveň nás těší být již šestým rokem součástí tak prestižních ocenění a sledovat neustálý příval kreativních nápadů a precizní řemeslné práce s ambicí na průmyslovou výrobu.“

Radomil Doležal, generální ředitel CzechTrade

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

CzechTrade
DESIGN PRO
EXPORT